İŞKUR

2016

AYDIN

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

Çalışmadan, yorulmadan, öğrenmeden rahat yaşamanın yollarını aramayı alışkanlık haline getirmiş milletler, evvela haysiyetlerini, sonra hürriyetlerini ve daha sonra istikballerini kaybetmeye mahkûmdurlar.
K. Atatürk

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

AYDIN ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

(2016)

Raporu Hazırlayanlar:

Fatma Nur ZENGİN
İş ve Meslek Danışmanı

Hüsna KARADEMİR
İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Aydın, tarihi süreç içerisinde çeşitli uygarlıklara beşiklik etmiş, bugün hala geçmişin derin izlerini taşıyan güzel yurt köselerimizden biridir. Günümüzde de tarımsal faaliyetlerin yoğunluğu ve çeşitliliği, turizm imkanlarına sahip bulunması İl'in önemini giderek artırmaktadır. İlimizin mevcut coğrafi konumu, fiziki imkânları ve kültürel çeşitliği kalkınma için en önemli unsurlardandır.

İlimiz tarım ve turizm kenti olarak bilinmektedir. Ekonomik hayatın temelini oluşturan tarımın ağırlığı sanayi ve ticaret sektöründe yoğun olarak kendini hissettirmektedir. Nüfusun %55'inin geçimini tarım sektöründen sağladığı Aydın, ülkemizde üretilen bitkisel ürünlerden 25 inde Türkiye'de ilk 10 da yer almaktadır. İlimiz Türkiye geneli incir ve kestane üretiminde birinci; zeytin, pamuk, enginar ve çilek üretiminde ikinci; yerfıstığı üretiminde ise üçüncü sıradadır. Tarımdan sonraki ikinci önemli sektör turizmdir. Aydın, son yıllarda sanayileşme sürecine girmiş ve bu konuda hızla yol almaya devam etmektedir. Sanayisi ağırlıklı olarak; tarımsal üretimi işlemeye yönelik gıda imalatı, tekstil ürünleri imalatı, makine ve ekipman imalatı, madencilik ve taş ocakçılığı faaliyetlerinden oluşmaktadır.

İlimiz Jeotermal Kaynaklar ile Elektrik Enerjisi Üretimi faaliyetlerinde de öncülük etmektedir. Avrupa'nın ikinci, Türkiye'nin en büyük jeotermal santrali olan 232.3 megavatlık Efeler Jeotermal Enerji Santralı ilimizde faaliyet göstermektedir. Yine ilimiz jeotermal kaynakları bakımından ülke kapasitesinin yüzde 80'ine sahiptir.

2016 Ekim ayı sonu itibariyle ilimizde ihracat 620 Milyon USD olarak gerçekleşmiştir. Hedefimiz, orta vadede en az 3 milyar USD ihracat yapan, birçok alanda dünya markası yaratan, ivonasyon yapabilen, nitelikli işgücü ile gelir seviyesini yükselten, işsizliği ortadan kaldırmayı ilke edinen illerden istihdam sağlayan il olmaktır. Bu hedefin itici gücü ise istihdamın niteliğidir. Genç işsizliği, iktisadi, sosyal ve siyasal sonuçlarıyla, günümüz toplumlarının en önemli sorunlarından birisini oluşturmaktadır. Söz konusu işsizlik sorunu karşısında benimsenen yaklaşım ve politikalar da ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Doğrudan işgücü piyasası ile ilgili İŞKUR'da bu alanda etkin bir rol almıştır. İŞKUR tarafından uygulanan aktif istihdam politikaları arasında; işgücü yetiştirme kursları, çalışanların mesleki eğitimi, girişimcilik eğitimleri, işbaşı eğitim (staj) programları, toplum yararına çalışma programı ilk sırada yer almaktadır.

İstihdamın niteliğinin artırması ve ihtiyaç duyulan elemanın zamanında temin edilebilmesi önem arz etmektedir. Bu nedenle İl İstihdam Mesleki Eğitim Kurulunca Aydın İli İstihdam Stratejisi oluşturulması çalışması başlatılmıştır.

İlimizde faaliyet gösteren işletmelerimizin nitelikli işgücü ihtiyacının tespiti, istihdam politikalarının şekillendirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Nitelikli işgücü arayan işverenle iş arayanları en uygun şekilde eşleştirmek, zaman ve kaynak israfını önleme adına ifa edilmesi gereken çok önemli bir görevdir. Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının mevcut durumunu, talep ve beklentilerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Bu rapor, Çalışma ve İş Kurumu Müdürlüğümüz tarafından 8 Nisan ile 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında 20 ve daha fazla işçi istihdam eden; tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslararası kurum kuruluşlar dışındaki sektörler baz alınarak İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları üzerinden hazırlanmış olup, 2017 yılı İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu çalışmalarına, işgücü eğitim faaliyetlerinin planlanmasına ışık tutacaktır. Gerek İŞKUR İl Müdürlüğümüz gerekse diğer ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu kararları doğrultusunda insan kaynaklarının geliştirilmesi amacıyla düzenlenen mesleki eğitim faaliyetleri daha isabetli ve işgücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda gerçekleşecek, dolayısıyla kamu kaynakları daha etkin ve verimli kullanılmış olacaktır.

Aydın İşgücü Piyasası Analiz çalışmasında emeği geçen Aydın Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü personeline, İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu üyelerimize, verilerin derlenmesinde katkı sağlayan tüm kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarına işsizlikle mücadelede vermiş oldukları katkılardan dolayı teşekkür eder, çalışmanın Aydın'ımıza hayırlı olmasını dilerim.

Ömer Faruk KOÇAK

Aydın Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2016 yılı Nisan-Mayıs aylarında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 20 ve daha fazla kişi istihdam eden 95 bin 620 işyerine, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmiştir. İlimizde bu kapsamda 859 işyerine ulaşılmıştır.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2016 yılı "Aydın İşgücü Piyasası Analizi" hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 İl için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporlarında kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Aydın Çalışma ve İş Kurumu
İl Müdürü
Rahmi TERZİ

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ iii
İÇİNDEKİLER iii
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ v
KISALTMALAR-1 vii
KISALTMALAR-2 viii
YÖNETİCİ ÖZETİ ix
GİRİŞ 1
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 2
İŞKUR GÖSTERGELERİ 4
Kayıtlı İşsiz 4
Açık İşler 6
İşe Yerleştirmeler 7
Mesleki Eğitim Faaliyetleri 9
İşsizlik Ödeneği 11
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 13
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 15
İşyeri Verileri 15
Mevcut İstihdam 26
AÇIK İŞLER 30
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 51
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 60
SONUÇ 67
KAYNAKÇA 72
EKLER 73
EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 73
EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI 81
Ek 3- TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ 83

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) ... 2
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015) ... 5
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015) ... 7
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015) ... 9
Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015) ... 10
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015) ... 11
Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015) ... 11
Tablo 8: Sektörlere Göre İşyeri Sayıları ... 15
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları ... 24
Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 26
Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları ... 28
Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 29
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler ... 29
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı ... 31
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı ... 32
Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi ... 37
Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı ... 38
Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi ... 40
Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Sıralaması ... 42
Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ... 43
Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları ... 43
Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı ... 44
Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi ... 45
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları ... 46
Tablo 25: En Fazla Açık İş Olan Meslekler ve Bu Mesleklerden İstenen Beceri Sıralaması ... 48
Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler ... 49
Tablo 27: Açık İşlerde Cinsiyete Göre İstenen Beceriler ... 50
Tablo 28: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı ... 53
Tablo 29: En Fazla Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler ... 55
Tablo 30: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri ... 58
Tablo 31: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri ... 59
Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri ... 60
Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi ... 61
Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi ... 62
Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler ... 63

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) 3
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015) 4
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015) 6
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015) 8
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşa Göre Dağılımı 16
Şekil 6: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 17
Şekil 7: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde Kadın İstihdamı 18
Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı 19
Şekil 9: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinde Kadın İstihdamı 20
Şekil 10: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı 21
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 22
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 23
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu 25
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 27
Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı 31
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 33
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 34
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 34
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 35
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 36
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı 38
Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 39
Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 41
Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 51
Şekil 25: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 52
Şekil 26: Meslek Gruplarına Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Dağılımı 54
Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 56
Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 57
Şekil 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO 64
Şekil 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri 65

KISALTMALAR-1

EUROSTAT	Avrupa Birliği İstatistik Ofisi
İBBS	İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması
İO	İşsizlik Oranı
İKO	İşgücüne Katılma Oranı
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
İPA	İşgücü Piyasası Talep Araştırması
NACE	European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TMS	Türk Meslekler Sözlüğü
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TR32	TÜİK Düzey 2'de Aydın, Denizli, Muğla illerini içerir bölge

MESLEK GRUBU TANIMI	RAPORDA KULLANILAN
Kanun Yapıcılar Üst Düzey Yöneticiler ve Müdürler	Yöneticiler
Profesyonel Meslek Mensupları	Profesyonel Meslek Mensupları
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	Teknisyenler ve Teknikerler
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	Büro Hizmetleri
Hizmet ve Satış Elemanları	Hizmet ve Satış Elemanları
Nitelikli Tarım, Hayvancılık, Avcılık, Ormancılık ve Su Ürünlerinde Çalışanlar	Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar
Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışanlar	Nitelik Gerektirmeyen Meslekler

KISALTMALAR-2

SEKTÖR TANIMI	RAPORDA KULLANILAN
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
İmalat	İmalat
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	Su Temini
İnşaat	İnşaat
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	Toptan ve Perakende Ticaret
Ulaştırma ve Depolama	Ulaştırma ve Depolama
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri
Bilgi ve İletişim	Bilgi ve İletişim
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
Gayrimenkul Faaliyetleri	Gayrimenkul Faaliyetleri
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	Mesleki ve Teknik Faaliyetler
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	İdari ve Destek Hizmetler
Kamu Yönetimi ve Savunma Zorunlu Sosyal Güvenlik	-
Eğitim	Eğitim
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	İnsan Sağlığı ve Sosyal hizmetler
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor	Kültür, Sanat ve Spor
Diğer Hizmet Faaliyetleri	Diğer Hizmet Faaliyetleri

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek amacıyla hem arz hem de talep verilerini içeren bu raporda arz tarafının verilerini yayınlayan TÜİK'in rakamları ile İŞKUR'un idari kayıtlarında tuttuğu verilerinden hareket ederek işgücü piyasasının arz boyutu incelenmiştir. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İl düzeyinde yayımlanan en son veri olan 2013 yılı verilerine göre Aydın ilinde İşgücüne Katılım Oranı yüzde 55,2; İstihdam Oranı yüzde 51,4 ve İşsizlik Oranı yüzde 6,9 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranlarla birlikte Aydın ili; işgücüne katılma oranı ve istihdam oranı bakımından Türkiye ortalamasının üstünde bulunmaktadır. 2013 yılında Türkiye'de İşgücüne Katılım Oranı yüzde 48,3 iken istihdam oranı yüzde 43,9 olarak gerçekleşmiştir. Ancak işsizlik oranı bakımından Türkiye ortalamasına göre altında bulunmaktadır. 2013 yılında Türkiye'de işsizlik oranı ise yüzde 9 olarak gerçekleşmiştir.

İşgücünün arz boyutuna ilişkin diğer veriler İŞKUR idari kayıtlarından üretilmektedir. Bu veriler Kurumun sunmuş olduğu hizmetler ile yürütmüş olduğu faaliyetlere ilişkindir. Aydın ilinde 2015 yılında İŞKUR verilerine göre kayıtlı işsiz sayısı 31 bin 244'dür. Bu sayının yüzde 54,1'i kadınlardan, yüzde 45,9'u de erkeklerden oluşmaktadır. En fazla kayıtlı işsiz Beden İşçisi(Genel) mesleğinde bulunmaktadır. 2015 yılında Aydın ilinde 35 bin 643 kişilik bir açık iş alınmış olup, en fazla açık iş Beden İşçisi(Genel) mesleğinde bulunmaktadır. İşe yerleştirme rakamı ise 2015 yılında 18 bin 387 kişi olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılında İŞKUR tarafından işe yerleştirilenlerin yüzde 40,6'sı kadınlar, yüzde 59,4'ünü ise erkekler oluşturmaktadır. En fazla işe yerleştirme yapılan meslek ise Beden İşçisi(Genel) olmuştur. Aydın İl Müdürlüğünce düzenlenen eğitim programları kapsamında ilk sırada bin 990 sayısı ile İşbaşı Eğitim Programları gelmektedir. Toplam açılan programların yüzde 95,4'ü bu programlardan oluşmaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin kayıtlı olduğu ilk üç meslek ise Beden İşçisi (Genel), Satış Danışmanı ve Temizlik Görevlisi meslekleri olmuştur.

İşgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin verileri ise Aydın İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 489 işyeri ziyaret edilmiş olup veri derlenen işyeri sayısı 859'dur. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Aydın ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 43 bin 858 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 29 bin 829 çalışan erkeklerden, 14 bin 29 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 65,8'i, kadınların ise yüzde 34,2'si İmalat sektöründe istihdam edilmektedir.

İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 51,1 kişi istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla Su Temini sektöründe olup bu sektördeki işyerlerinde ortalama 180'dir. Aydın ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcıları ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır.

Aydın ilinde açık iş oranı yüzde 2,3 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup, Aydın ili açık iş oranı bakımından Türkiye ortalamasının üstündedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 50,4 ile İmalat sektörüdür. Aydın ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 24,2'dir. Ayrıca açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 4 ile Hizmet ve Satış Elemanı meslek grubudur. Aydın ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Beden İşçisi (Genel), Meyve Sebze Ayıklama İşçisi, Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik), Şoför-Yük Taşıma, CNC Torna Tezgâhı Operatörü, Güvenlik Görevlisi, Makine Montajcısı, Madenci (Genel), Çağrı Merkezi Yöneticisi ve Cankurtarandır. İl genelinde açık işlerin yüzde 69,1'i için Lise ve Altı eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Aydın ilinde temininde güçlük çekilen meslekleri sektörlere göre incelendiğinde en fazla Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 57,1'i eleman temininde güçlük çekmektedir. Aydın ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 33,7'si söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Aydın ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Kuruyemiş Paketleme İşçisi mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Gaz Altı Kaynakçısı ve Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik) meslekleri takip etmektedir. Aydın ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 17,7'si istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Aydın ilinde işverenlerin yüzde 18,2'si istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke geneli ile aynı olup yüzde 3,9 olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Aydın İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Aydın İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2016 yılı için Aydın ilinde 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölümde, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan işgücü göstergelerinin yanında İŞKUR verileri ile birlikte il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir.

İkinci bölümde, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Aydın ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının amacı işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İşgücü arzı ve talebinin karşılaşarak işgücünün fiyatı olan ücret düzeyinin ve çalışma koşullarının belirlendiği piyasalara işgücü piyasası denmektedir. İşgücünü arz edenler ile işgücünü talep edenlerin buluştuğu ortam olan işgücü piyasaların etkin işleyişi için arz ve talep yönünün nitelik ve nicelik anlamında analizlerinin yapılmasını gerekli kılmaktadır. Ancak işgücü piyasası çok fazla değişkeni bulunan bir ortam olduğundan analizleri de zorlaşmaktadır. Gerek demografik yapı gerekse sosyal ve ekonomik şartlar işgücü piyasasını etkilemektedir.

İşgücü piyasasında aktif bir şekilde bulunan işgücü kavramı, istihdam edilenler ve işsizlerden; işgücü talebi ise işgücünü istihdam etmek isteyen işverenlerden oluşmaktadır. Bu bölümde işgücünün arz tarafına ilişkin verilere yer verilecek olup işgücünün arz tarafını etkileyen tüm değişkenlerin bilgisine il bazında ulaşılamamaktadır. Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS sınıflandırmasında Aydın, Denizli, Muğla TR32 olarak bölgesindedir. İşgücü arzına ilişkin verileri üreten TÜİK, bölgesel veri setleri yanında il bazında temel işgücü göstergelerini yayınlamaktadır. Bu bölümde Aydın ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

Yıllar/Göstergeler	İşgücüne Katılma Oranı	İşsizlik Oranı	İstihdam Oranı
2008	46,7	12,4	40,9
2009	52,2	16,4	43,6
2010	53,1	13,5	45,9
2011	53,1	9,2	48,2
2012	55,5	7,9	51,1
2013	55,2	6,9	51,4

Kaynak: TÜİK

Tablo 1'de Aydın ili için TÜİK'in yayımlamış olduğu temel işgücü göstergelerinden işgücüne katılma oranı, istihdam ve işsizlik oranlarına yer verilmiştir. İşgücüne katılma oranı, istihdam edilenler ve işsizlerden oluşan işgücünün çalışma çağındaki nüfusa oranlanmasıyla elde edilmektedir.

Bir ülkede işgücüne katılma oranının yükselmesi, çalışma çağındaki nüfus içerisindeki daha çok kişinin işgücü piyasasında bulunması ve atıl durumda olan işgücünün istihdam olma şansının artması anlamına gelmektedir. İstihdam oranı ise istihdam edilenlerin çalışma çağındaki nüfusa; işsizlik oranı da işsizlerin işgücüne oranlanması suretiyle hesaplanmaktadır. Yalnız işgücüne katılma oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranları tek başına bir anlam ifade etmemekte, tüm bu oranlar eğitim durumu, cinsiyet, medeni hal, sahip olunan beceriler, sektörün durumu gibi faktörlerle beraber analize dâhil edilmelidir.

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

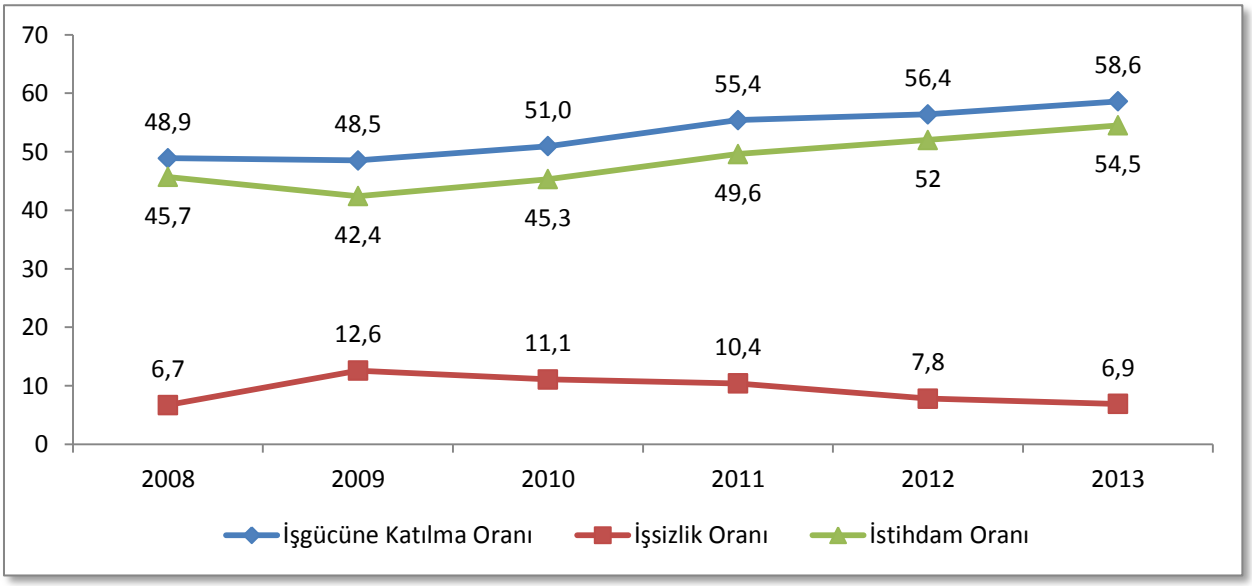

Kaynak: TÜİK

Aydın ili 2008-2013 yılları işgücüne katılım oranları incelendiğinde, 2012 yılında işgücüne katılım oranının yüzde 55,5 ile en yüksek olduğu görülmektedir. Aydın İli 2008-2013 yılları istihdam oranları incelendiğinde, 2013 yılında istihdam oranının yüzde 51,4 ile en yüksek olduğu görülmektedir. Aydın İli 2008-2013 yılları işsizlik oranları incelendiğinde ise, 2008 yılında işsizlik oranının yüzde 12,4 ile en yüksek 2013 yılında ise yüzde 6,9 ile en düşük olduğu görülmektedir.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Aydın ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015)

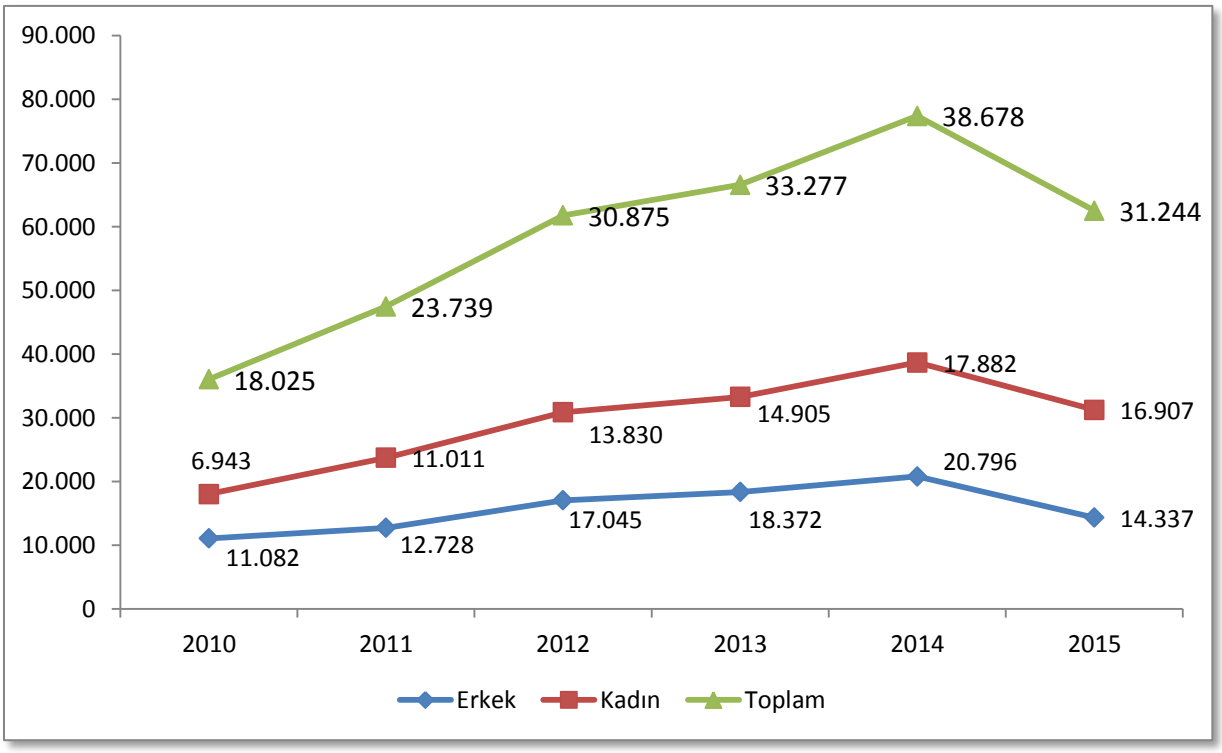

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Aydın ilinde İŞKUR'a kayıtlı işsiz 18 bin 25 kişinin 11 bin 82'si erkeklerden, geri kalan 6 bin 943 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2015 yılında ise toplam 31 bin 244 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 6 bin 943 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2015 yılında yaklaşık üç katı oranında artışla 16 bin 907'ye yükselmiştir. Bu noktada yukarıda da bahsedilen SGK sorgulamalarından sonra kayıtlı işsiz sayısında kadınların erkeklere nazaran daha fazla yer alması ilk başta olumsuz gibi görünse de aslında daha fazla kadının yıllar içinde işgücü piyasasına katılması ve emeğini sunmak istemesi Aydın işgücü piyasası açısından önemli bir husustur.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015)

Meslekler	Kayıtlı İşsiz
Beden İşçisi (Genel)	4.744
Temizlik Görevlisi	1.885
Büro Memuru (Genel)	1.045
Satış Danışmanı	1.443
Sekreter	1.048
Garson (Servis Elemanı)	816
Şoför-Yük Taşıma	708
Ön Muhasebeci	707
Beden İşçisi (Temizlik)	700
Kasiyer	610
Diğer Meslekler	18.582
Toplam	**31.244**

Kaynak: İŞKUR

Tablo 2'de Aydın ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi(Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Aydın ilinde Kuruma kayıtlı 4 bin 744 işsiz bulunmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Büro Memuru(Genel) gibi meslekler takip etmiştir. Bu meslekleri de daha sonra Satış Danışmanı, Sekreter, Garson(Servis Elemanı), Şoför-Yük Taşıma, Ön Muhasebeci, Beden İşçisi(Temizlik), Kasiyer meslekleri izlemiştir. Aydın ilinde işsiz olarak kayıt olan kişiler içerisinde ilk sırayı Beden İşçisi(Genel) mesleği alması, özellikle Aydın ilinde hizmet alanının ağırlıkta olmasından kaynaklanmaktadır.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015)

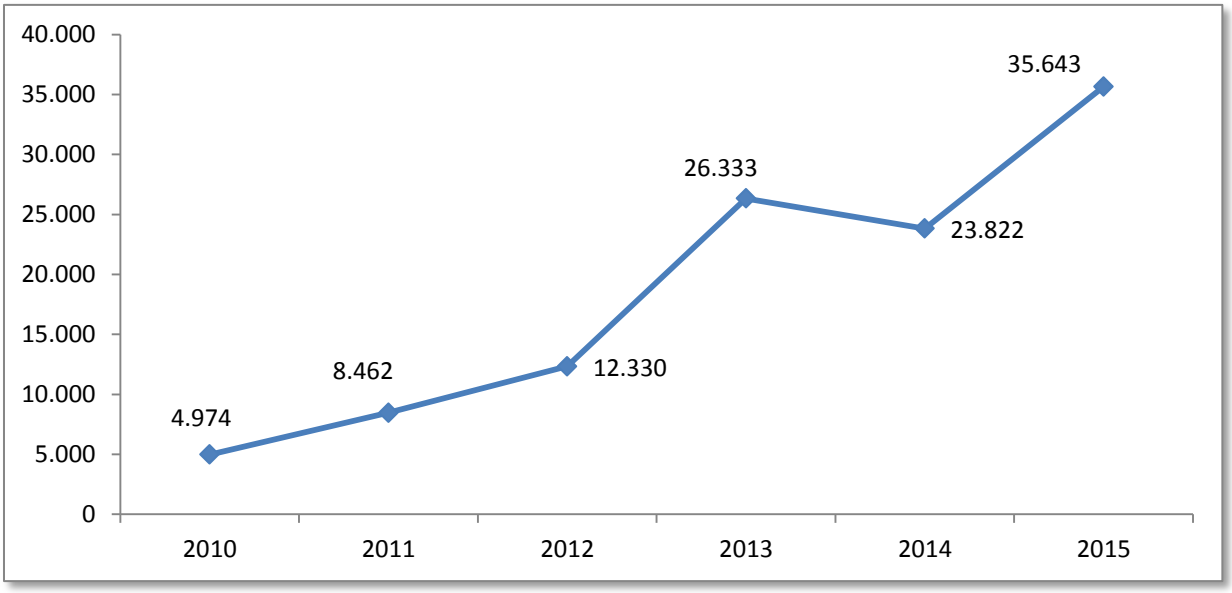

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 4 bin 974 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2015 yılına gelindiğinde 35 bin 643 kişiye yükselmiştir. Bu yükseliş eğiliminin arkasında İŞKUR'un işverenler nezdinde tanınırlığının ve İŞKUR hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile olan çalışma isteklerinin artışı yer almaktadır.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015)

Meslekler	Açık İş
Beden İşçisi (Genel)	8.012
Kuruyemiş Paketleme İşçisi	2.612
Sayaç Okuma Elemanı (Su)	1.948
Temizlik Görevlisi	1.671
Garson (Servis Elemanı)	1.562
Turizm Ve Otelcilik Elemanı	951
Satış Danışmanı	893
Oda Görevlisi-Turizm	682
Şoför-Yük Taşıma	633
İmal İşçisi	604
Diğer Meslekler	16.075
Genel Toplam	**35.643**

Kaynak: İŞKUR

Aydın ilinde 2015 yılında 35 bin 643 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde olduğu gibi ilk 3 sırada Beden İşçisi (Genel), Kuruyemiş Paketleme İşçisi ve Sayaç Okuma Elemanı(Su) meslekleri yer almıştır. Daha sonra bu meslekleri Temizlik Görevlisi, Garson(Servis Elemanı), Turizm Ve Otelcilik Elemanı, Satış Danışmanı, Oda görevlisi-turizm, Şoför-Yük Taşıma, İmal İşçisi meslekleri takip etmiştir.

İşe Yerleştirmeler

İşe yerleştirme sayılarının artışı için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu bilinmektedir. Aydın ilinde de açık iş sayılarının artışı ile beraber işe yerleştirme rakamlarında da artış eğilimi göze çarpmaktadır.

Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015)

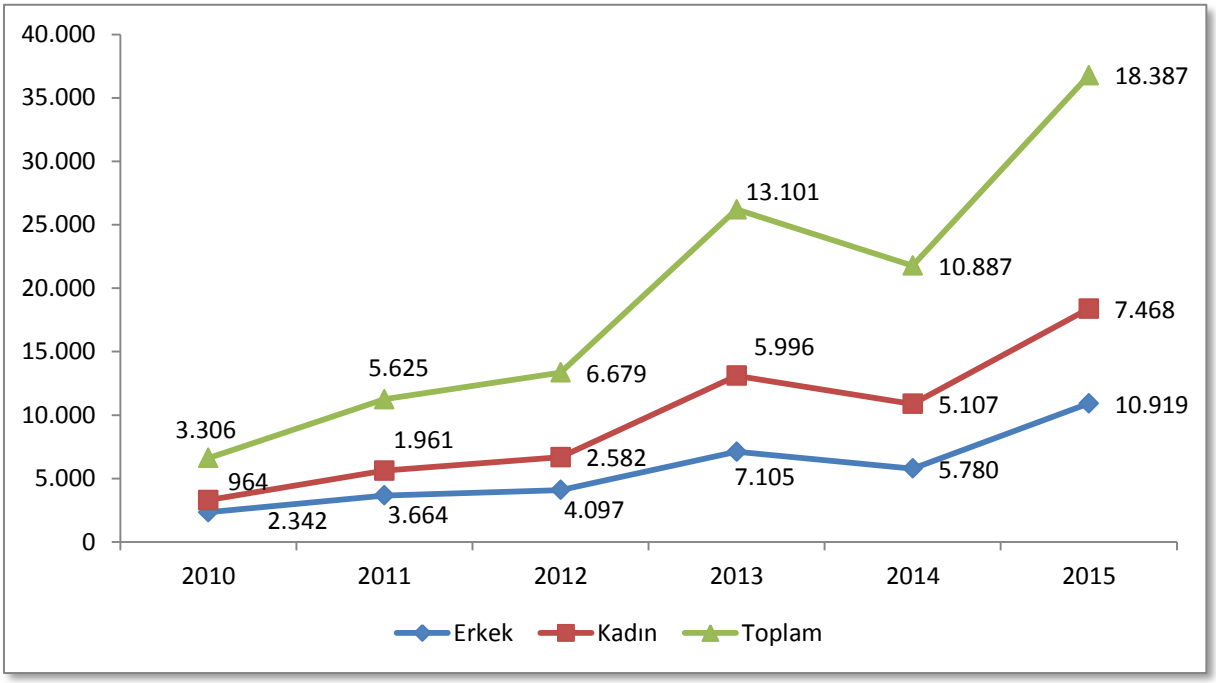

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 3 bin 306 olan Aydın ilinde işe yerleştirilenlerin 2 bin 342'si erkeklerden, geri kalan 964 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar özellikle 2014 yılında düşüş eğiliminde olmasına karşın daha sonra 2015 yılında tekrar artış göstermiştir. 2015 yılında Aydın ilinde 18 bin 387 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. Bunun 10 bin 919 kişisiyle yüzde 59,4'nü erkekler, yedi bin 468 kişisiyle yüzde 40,6'sı ise kadınlar oluşturmaktadır.

Şekil 4'te görüleceği üzere 2014 yılında işe yerleştirme rakamlarında belirgin bir düşüş yaşanmıştır. Ekonomideki durgunluk, sektörel belirsizlikler, asgari ücret düzeyi ile ekonomideki mal ve hizmet talebi gibi faktörler işverenlerin işgücü talebini etkilemektedir.

İŞKUR olarak her koşulda ekonomideki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü piyasasında etkinliği arttırmak adına önemlidir. Bu durum da doğal olarak istatistiklere işe yerleştirme olarak yansıyacaktır.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015)

Meslek	İşe Yerleştirme
Beden İşçisi (Genel)	3.536
Sayaç Okuma Elemanı (Su)	1.845
Kuruyemiş Paketleme İşçisi	1.837
Temizlik Görevlisi	1.280
Garson (Servis Elemanı)	662
Turizm Ve Otelcilik Elemanı	627
İmal İşçisi	541
Güvenlik Görevlisi	446
Oda Görevlisi-Turizm	423
Satış Danışmanı	417
Diğer Meslekler	6.773
Genel Toplam	**18.387**

Kaynak: İŞKUR

Aydın ilinde hem kayıtlı işsiz hem de alınan açık işlerde meslek bilgisine bakıldığında ilk sırada Beden İşçisi(Genel) mesleği öne çıkmıştır. Aydın ili için Beden İşçisi(Genel) mesleğinde; en fazla kayıtlı işsiz olması ve en fazla açık işin işverenler tarafından verilmesi doğal olarak kendisini işe yerleştirmede göstermiş olup 18 bin 387 işe yerleştirmenin 3 bin 536'sı bu meslekte gerçekleşmiştir. Bu mesleği Sayaç Okuma Elemanı(Su), Kuruyemiş Paketleme İşçisi, Temizlik Görevlisi, Garson(Servis Elemanı), Turizm Ve otelcilik Elemanı, İmal İşçisi, Güvenlik Görevlisi, oda Görevlisi-Turizm, Satış Danışmanı meslekleri takip etmektedir.

Mesleki Eğitim Faaliyetleri

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkân vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5'te İŞKUR'un aktif işgücü piyasası programları kapsamında Aydın ilinde gerçekleştirdiği faaliyetlerin verileri yer almaktadır.

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015)

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Program Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2015	71	1.430	1.990	3.282	26	673	2.087	5.385	130	6.165
2014	50	732	764	1.151	18	476	832	2.359	41	1.274
2013	28	483	655	1.371	24	619	707	2.473	31	619
2012	37	637	165	445	16	416	218	1.498	60	737
2011	29	406	46	104	19	458	94	968	50	590
2010	79	1.514	6	14	8	199	93	1.727	62	478

Kaynak: İŞKUR

2015 yılında aktif işgücü piyasası programı kapsamında toplam 2 bin 87 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 5 bin 385 kişi faydalanmıştır. Bu sayılarda 2010 yılına göre önemli ölçüde artış meydana gelmiştir. 2010 yılında 93 kurs düzenlenirken 2015 yılında bu sayının 2 bin 87'lere çıkması ve aynı zamanda 2010 yılındaki kursiyer sayısı bin 727 iken 2015 yılında 5 bin 385 kişi olması İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

Bu süreçte özellikle işbaşı eğitim programlarında önemli bir artış yaşanmıştır. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2010 yılında 6 programın açıldığı ve bu programlardan 14 katılımcının faydalandığı görülmekteyken, 2015 yılında bin 990 program açılmış ve 3 bin 282 kişi işbaşı eğitim programlarından katılımcı olarak yararlanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarından ise 2015 yılında 71 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan bin 430 kişi faydalanmıştır.

Diğer bir aktif işgücü hizmeti olan girişimcilik eğitim programı kapsamında 2010 yılında 8 program düzenlenmişken bu sayı 2015 yılında 26'e yükselmiş ve katılımcı sayıları da 199'dan 673'e yükselmiştir. Girişimcilik eğitim programları vasıtasıyla İŞKUR, kendi işini kurmak isteyenlerin de yanında olarak girişimcilik konusunda destek sağlamaktadır.

Toplum yararına programlar dâhilinde ise 2015 yılında 130 program düzenlenmiş olup bu programlardan 6 bin 165 kişi faydalanmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015)

Yıllar	İşsizlik Ödeneği	
	Başvuru Sayısı	Hak eden Sayısı
2015	11.618	5.755
2014	10.968	5.887
2013	7.852	4.285
2012	6.655	3.713
2011	4.792	3.090
2010	4.432	3.026

Kaynak: İŞKUR

Tablo 6'da da görüldüğü gibi Aydın ilinde 2015 yılında toplam 11 bin 618 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 5 bin 755'i işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. 2010 yılında ise toplam 4 bin 432 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, 3 bin 26 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır.

Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015)

Meslek	İşsizlik Ödeneği Hakedenler
Beden İşçisi (Genel)	680
Satış Danışmanı	332
Temizlik Görevlisi	257
Şoför-Yük Taşıma	154
Ön Muhasebeci	153
Büro Memuru (Genel)	152
Aşçı	148
Garson (Servis Elemanı)	147
Muhasebeci	115
Sekreter	112
Diğer Meslekler	3.505
Genel Toplam	**5.755**

Kaynak: İŞKUR

Tablo 7’de ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

Aydın ili işgücü piyasası içinde Beden İşçisi(Genel) mesleği ön planda olduğu önceki tablolarda görülmekteydi. Zira alınan açık işlerde ve işe yerleştirmelerde bu meslek ilk sırada yer almıştı. İşsizlik ödeneğini hak edenler içinde de bu mesleğin ön planda olduğu görülmektedir. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde 680 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmışken ikinci sırada olan Satış Danışmanı mesleğinde bu sayı 332 olarak gerçekleşmiştir. Bu meslekleri ise Temizlik Görevlisi, Şoför-Yük Taşıma, Ön Muhasebeci, Büro Memuru(Genel), Aşçı, Garson (Servis Elemanı), Muhasebeci, Sekreter meslekleri takip etmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın yarattığı etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hane halkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında Türkiye genelinde 88 bin 966 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2017 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Aydın ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Aydın ilinde 859 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 43 bin 858 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Aydın ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8'de Aydın ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyeri Sayıları

Sektörler	İşyeri Sayısı
İmalat	201
İnşaat	192
Toptan ve Perakende Ticaret	162
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	94
Eğitim	43
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	38
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	34
Ulaştırma ve Depolama	19
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	19
Diğer Hizmet Faaliyetleri	19
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	14
Gayrimenkul Faaliyetleri	9
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	8
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	3
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	2
Su Temini	1
Bilgi ve İletişim	1
Genel Toplam	**859**

Kaynak: İPA 2016

Aydın ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Aydın ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 23,4'si İmalat sektöründe yer almaktadır.

Arz verileri incelenirken kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme verilerinde İmalat sektörünün Aydın ili için önemi ortaya çıkmıştı. İmalat sektöründen sonra en fazla işyeri İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 22,4'si bu sektörde bulunmaktadır. Ayrıca Aydın ili inşaat sektöründe yüzde 17,1 olan Türkiye ortalamasının üstünde bir oranda gerçekleşmiştir. Aydın ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden her 2 işyerinden bir tanesi İmalat veya İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyerleri ise Bilgi ve İletişim ile Su Temini sektörlerinde bulunmaktadır. Daha sonra ise Finans ve Sigorta Faaliyetleri işyeri ile karşımıza çıkmaktadır. Ancak bu tablo okunurken Aydın ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dâhil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca bu araştırma işyeri bazlı bir araştırma olup mutlaka istihdamı 20'den az olan bir Bilgi ve İletişim sektöründe bulunan işyerleri olacağından verilerin düşük olması doğaldır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşa Göre Dağılımı

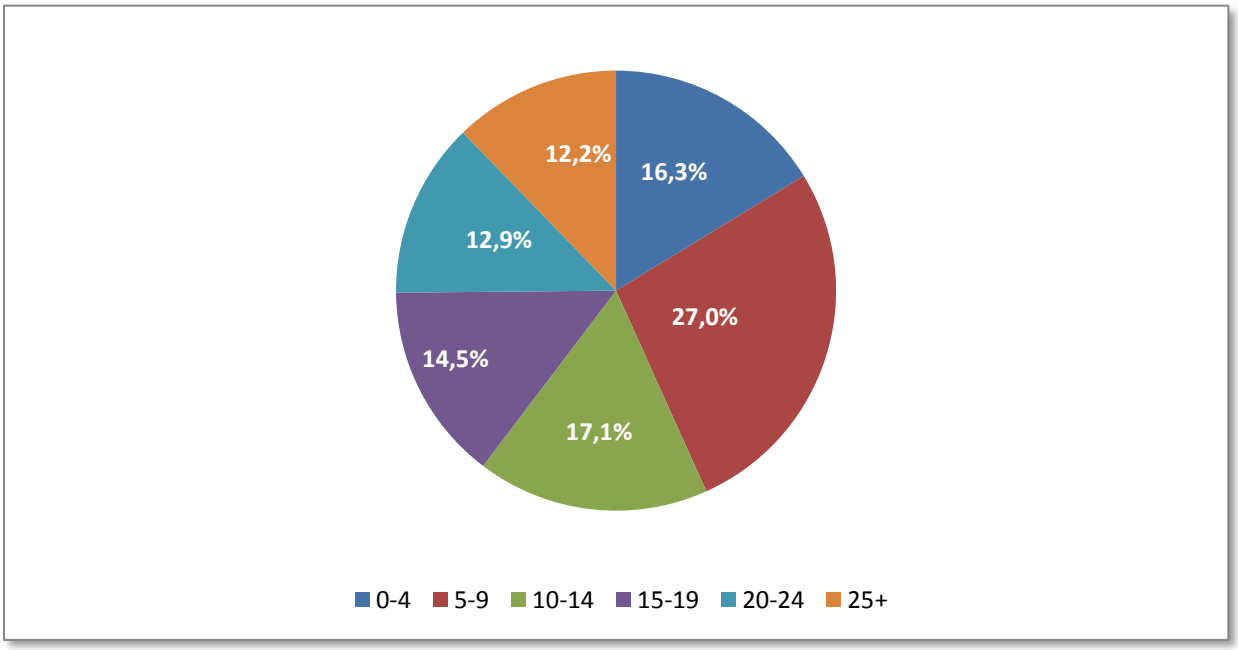

Kaynak: İPA 2016

Grafik 5'te görüldüğü üzere Aydın ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 27'si 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 17,1'dir. İşyerlerinin yaklaşık yarısı 0-9 yaş aralığındadır. Yaklaşık her 5 işyerinden biri ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Şekil 6: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

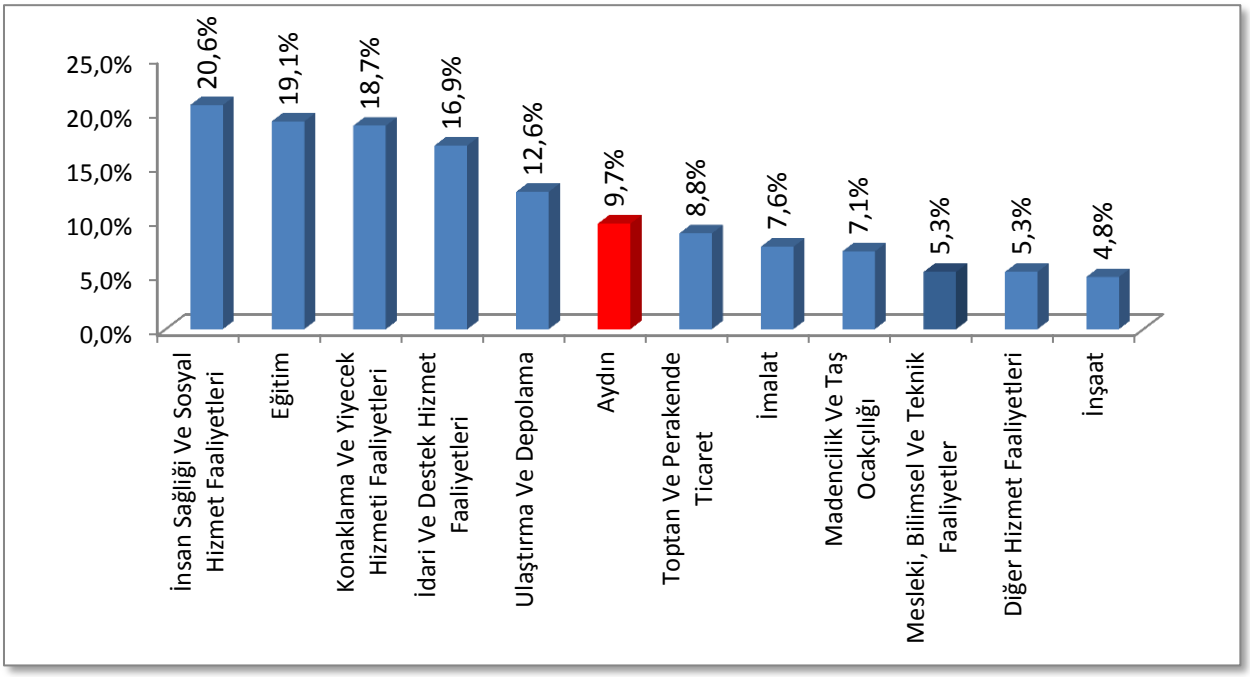

Kaynak: İPA 2016

Aydın ilinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 20,6'sında part-time çalışan bulunmaktadır. Aydın ili genelindeki işyerlerinde bu oran yüzde 9,7 olarak gerçekleşmiştir. Aydın ilinde ikinci sırada eğitim sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 19,1'nde part-time çalışanı bulunmaktadır Üçüncü sırada ise yüzde 18,7 ile Konaklama Ve Yiyecek İçecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat ve Diğer Hizmet Faaliyetleri gibi sektörlerde işgücü part-time çalışma yapma eğiliminde daha az bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Grafik 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde Kadın İstihdamı

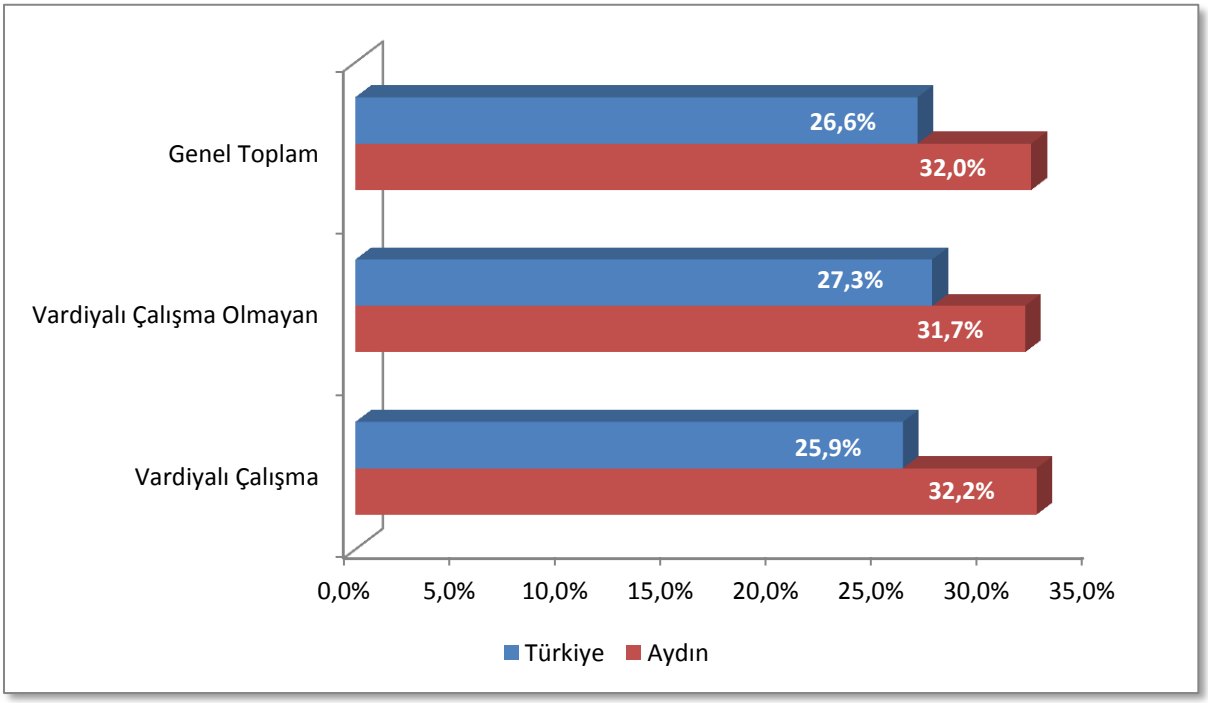

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,6'sını kadınlar oluşturmaktayken Aydın ilinde bu oran yüzde 32,0 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Aydın ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 32,6 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 31,9 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 34,1 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,3'te kalmıştır. Aydın ilinde part-time çalışma kadın istihdamını olumlu etkilemektedir ve Türkiye geneli ile benzer durum göstermektedir.

Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı

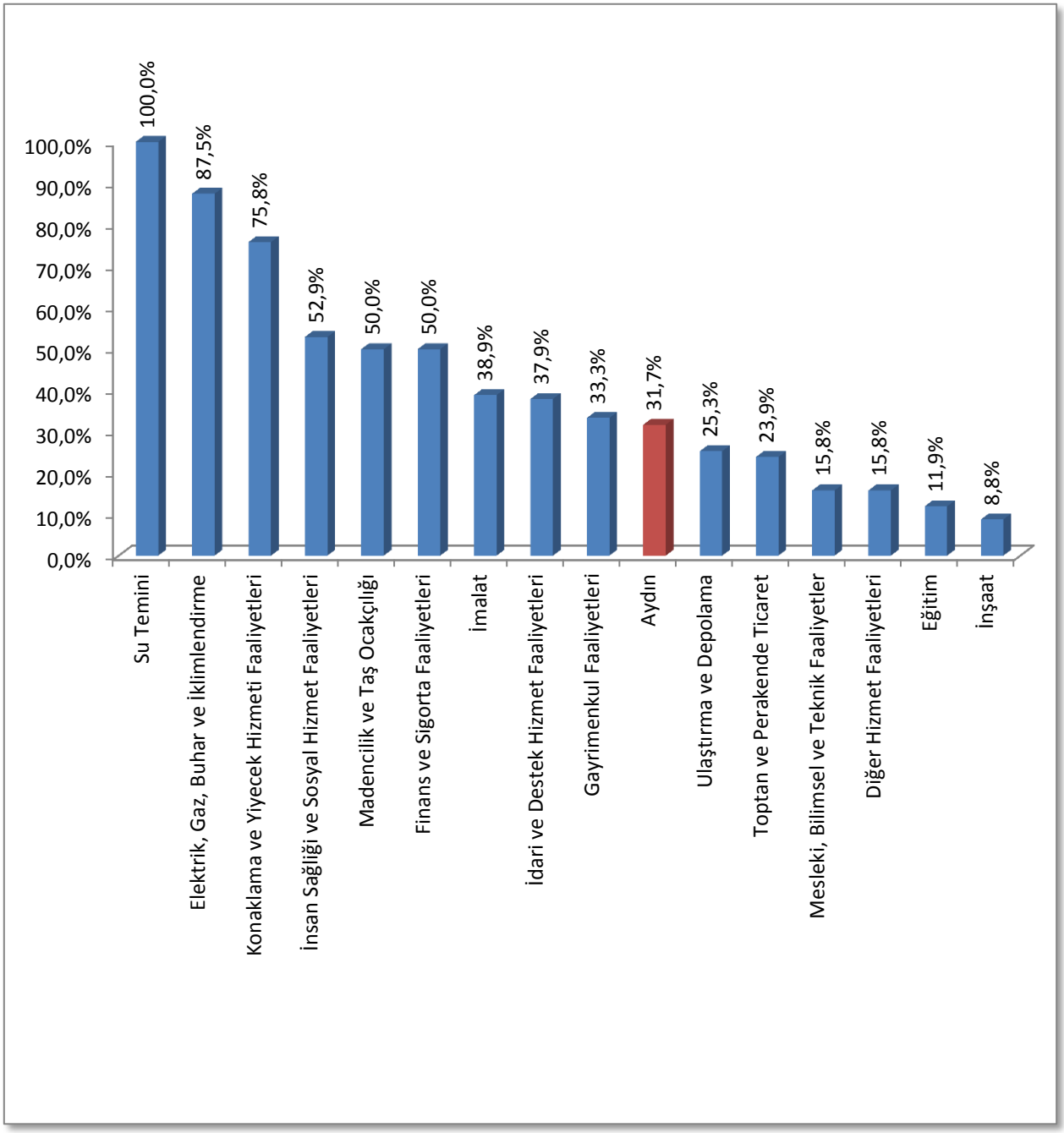

Kaynak: İPA 2016

Aydın ilinde işyerlerinin yüzde 31,7'inde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 51,5'tir. Aydın ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Su Temini sektöründe görünmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı tüm işyerlerinde vardiyalı çalışma söz konusudur. Ancak Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründe işyeri sayısının diğer sektörlere göre az olması da bu oranın yüksek olmasına sebep olmaktadır. İnşaat sektörü ise en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur. İnşaat sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Aydın ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Su Temini, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinde Kadın İstihdamı

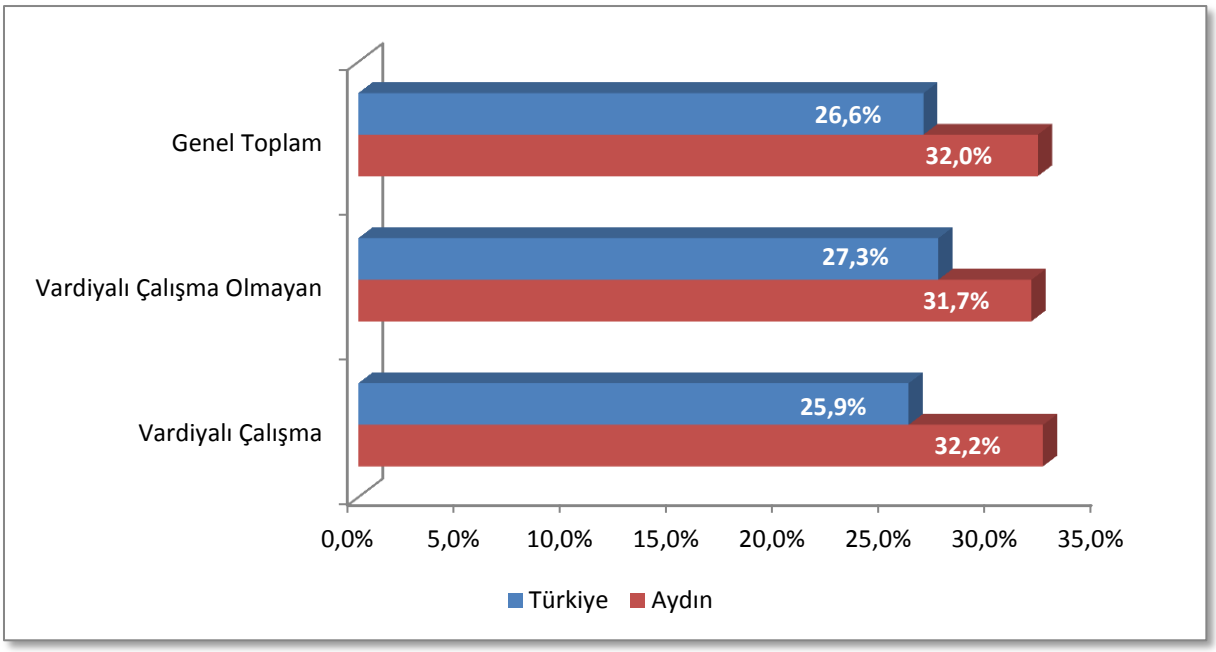

Kaynak: İPA 2016

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilim göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 32,2'si kadın, yüzde 67,8'i ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 31,7'ye düşmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Aydın ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 32'sinin kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 4 çalışandan 1'i kadın 3'ü erkeklerden oluşmakta olup Türkiye ortalamasına da yakın bir oran söz konusudur.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 1,5 puan bir farkla fazladır.

Şekil 10: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı

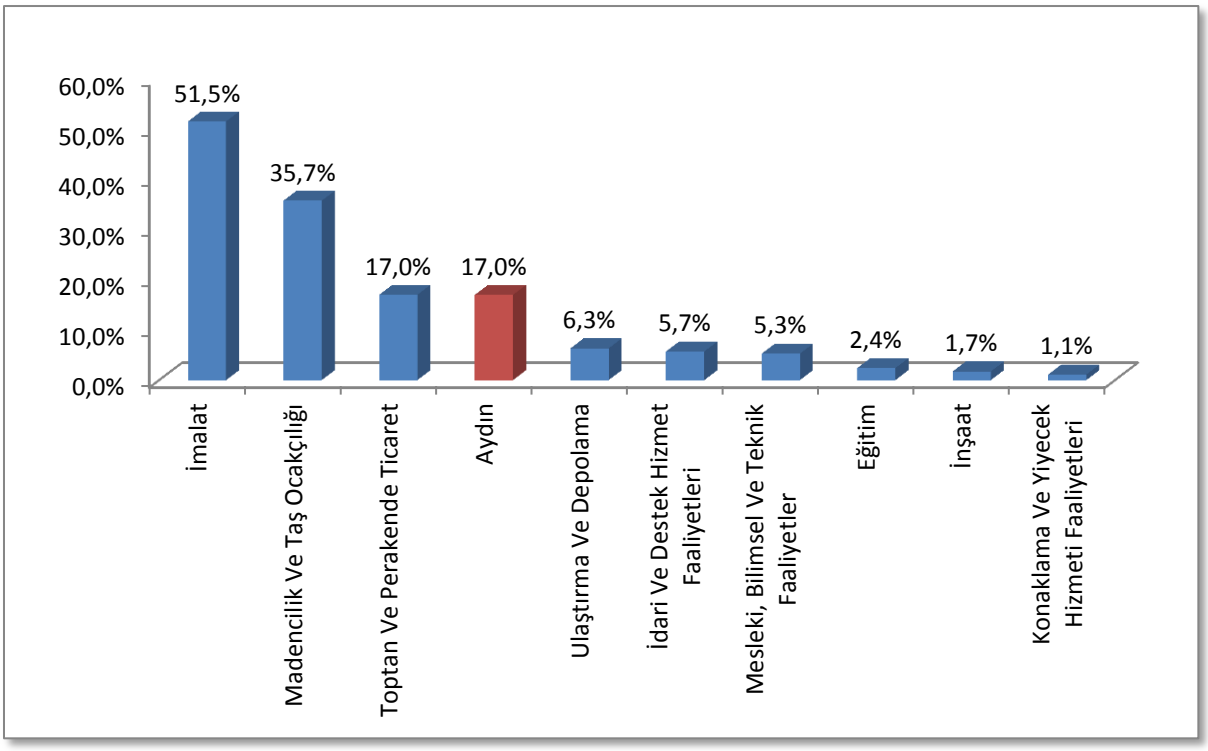

Kaynak: İPA 2016

Aydın ilinde 17 sektörden 9 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 51,5'i ihracat yapmakta, ikinci sırada, yüzde 35,7 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü, üçüncü sırada ise yüzde 17 ile Toptan Ve Perakende Ticaret sektörü bulunmaktadır. Bu üç sektör ihracat yapma oranı anlamında Aydın ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalaması ile de benzerlik göstermektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,2'si ihracat yapmakta ve Aydın ilinde olduğu gibi ilk iki sektör olarak yüzde 51,5 ile İmalat ve yüzde 37,7 ile de Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İhracat yapan sektörler incelenirken, daha önce İmalat sektörünün Aydın ili için söylenen, öncü sektör olma hususu akıllara gelmektedir. Aydın ilinde bulunan işgücü için İmalat sektöründe istihdam edilme hususu önemli ağırlık oluşturmaktaydı. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

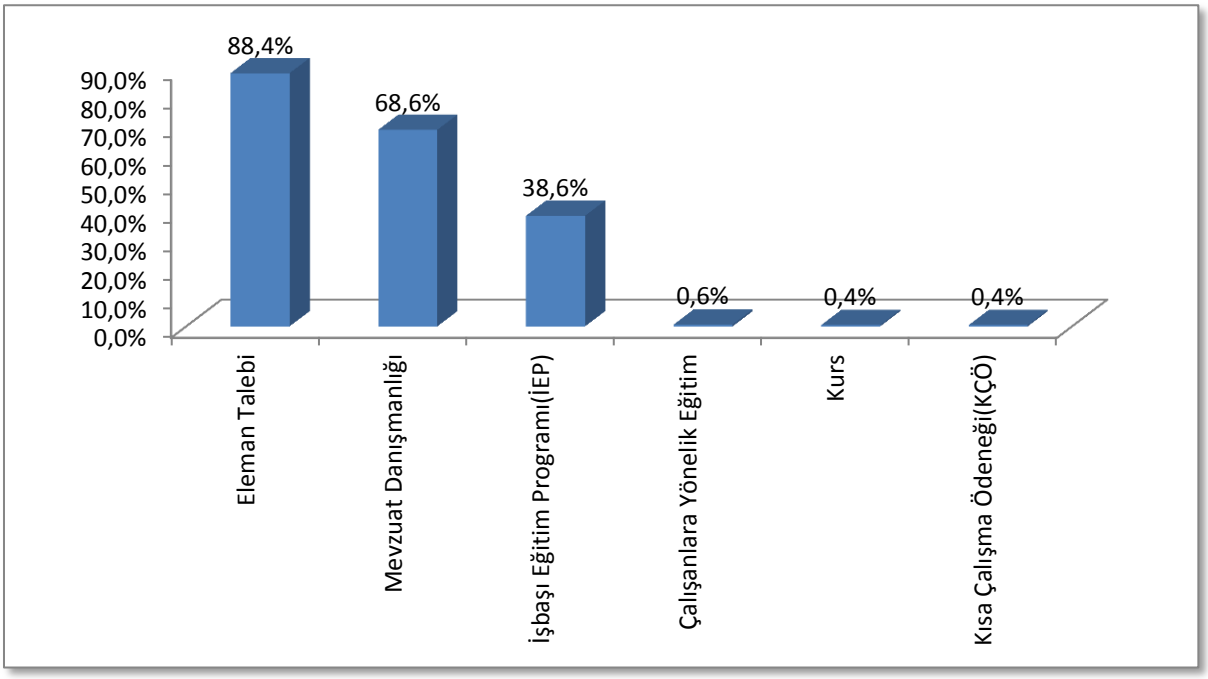

Kaynak: İPA 2016

Aydın ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 78,2'si İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 50,9 olarak gerçekleşerek, bu oran Aydın ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok İŞKUR'dan eleman talebi noktasında hizmet almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 88,4'ü İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuşlarken yüzde 68,6'sı mevzuat danışmanlığı alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir. Özellikle son dönemlerde işverenlerin işbaşı eğitim programlarına olan ilgisi Aydın ilinde yüzde 38,6 oranında kendisini göstermiştir.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

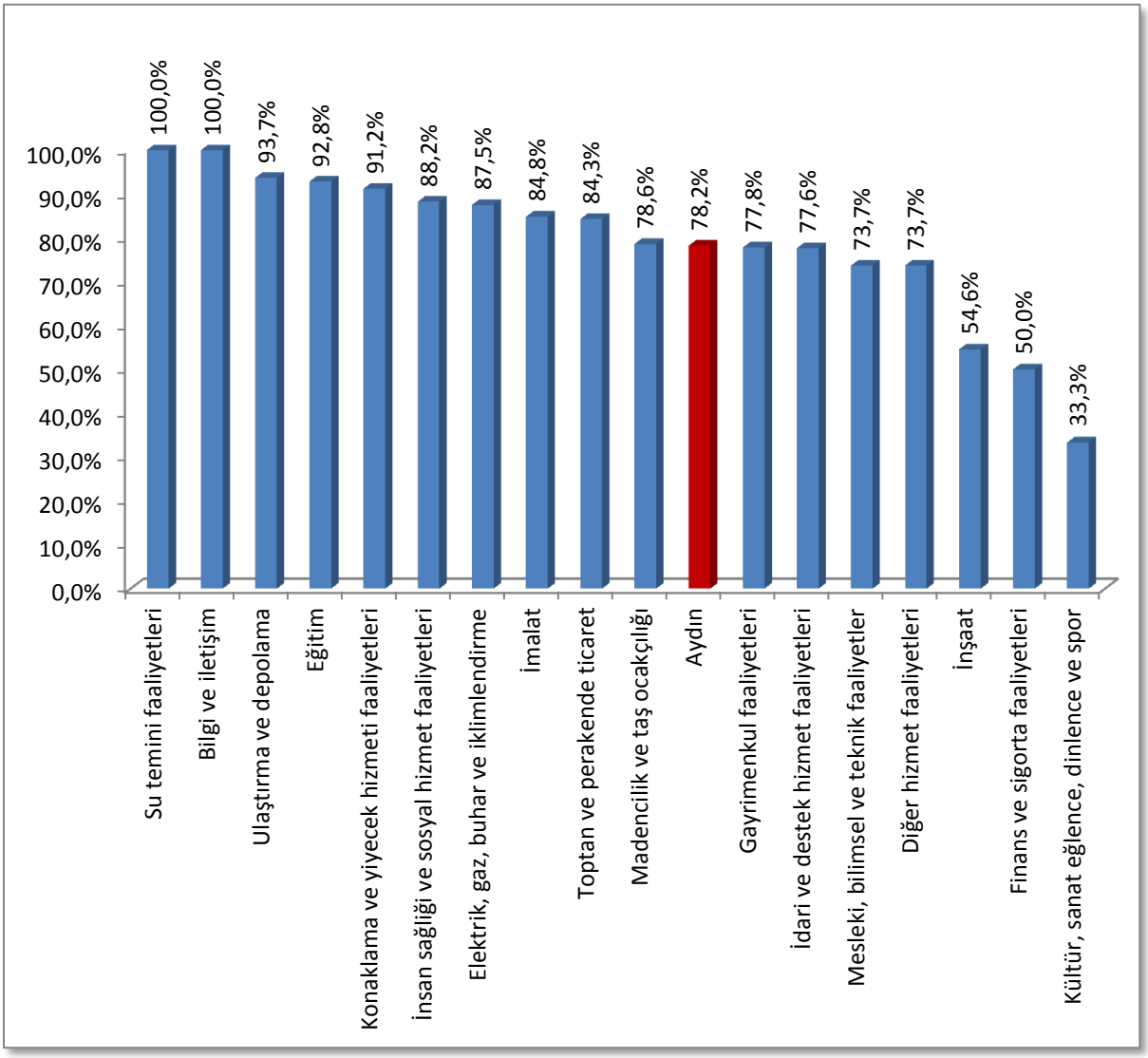

Kaynak: İPA 2016

Şekil 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Aydın ilinde Su Temini ile Bilgi İletişim sektörlerinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır. Yine bu sektörlerde faaliyet gösteren 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin göreceli olarak daha az olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Bunları sırasıyla ikinci ve üçüncü olarak takip eden sektörler ise Ulaştırma ve Depolama ile Eğitim olduğu görülmektedir. En az oranda faydalanan sektörler ise Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor ile Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörlerindeki işyerleri olmuştur.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Eleman Talebi	İşbaşı Eğitim Programı(İEP)	Kısa Çalışma Ödeneği (KÇÖ)	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Su Temini	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Bilgi ve İletişim	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Ulaştırma ve Depolama	0,0%	79,8%	33,7%	0,0%	0,0%	79,8%
Eğitim	0,0%	84,6%	61,6%	0,0%	0,0%	69,1%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	1,2%	91,5%	50,7%	0,0%	6,1%	65,1%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,0%	86,7%	53,3%	0,0%	6,7%	76,7%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	0,0%	100,0%	14,3%	0,0%	0,0%	85,7%
İmalat	1,2%	92,9%	38,1%	0,0%	5,3%	72,6%
Toptan ve Perakende Ticaret	0,0%	89,6%	41,8%	1,5%	0,0%	65,7%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0,0%	81,8%	18,2%	9,1%	0,0%	81,8%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0%	100,0%	28,6%	0,0%	0,0%	42,9%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	82,2%	36,2%	0,0%	0,0%	74,9%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,0%	64,3%	28,6%	0,0%	0,0%	78,6%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	92,9%	35,7%	0,0%	7,1%	42,9%
İnşaat	1,1%	84,6%	20,7%	0,0%	1,1%	63,9%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	**0,6%**	**88,4%**	**38,6%**	**0,4%**	**2,7%**	**68,6%**

Kaynak: İPA 2016

Aydın ilinde Su Temini ile Bilgi İletişim sektöründeki işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki Tablo 9'da yer almaktadır. Su Temini ile Bilgi İletişim sektörler İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin hepsi hem eleman talebi hizmetinden hem de mevzuat danışmanlığı alanındaki hizmetinden faydalanmışlardır. Ancak bu sektörlerin araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır.

Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma oranı yüzde 100 olarak gerçekleşmiştir. Bu sektörde hizmetlerden yararlanan işyerleri içinde sadece eleman talebi hizmeti göze çarpmaktadır.

Eleman talebi hizmeti için sadece Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörü hariç diğer tüm işyerleri mutlaka İŞKUR'dan faydalandığı sektörler olarak görülmektedir.

Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörü İŞKUR hizmetlerinden sadece İşbaşı Eğitim Programı(İEP)'ndan faydalandığı dikkat çekmektedir. Bu sektör diğer sektörler arasından en yüksek oranda İşbaşı Eğitim Programı(İEP)'ndan faydalandığı görülmektedir. Bu oran ise yüzde 100'dür

Şekil 13'te ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumları Aydın ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu

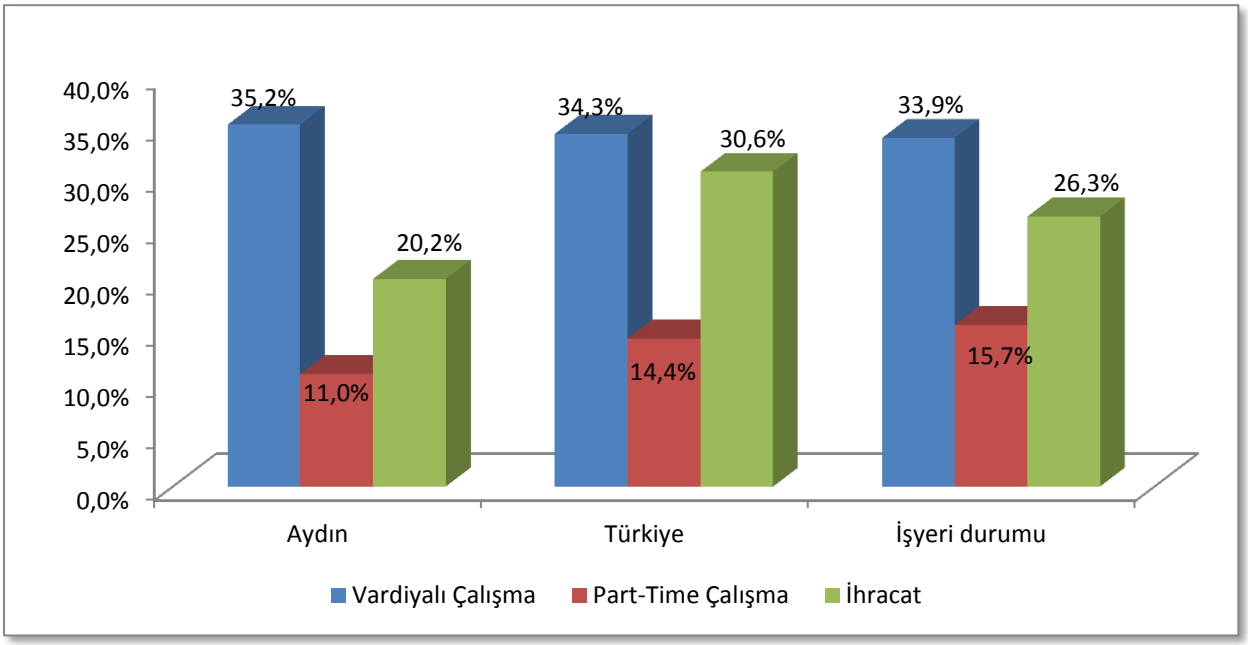

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 34,3'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır. Aydın ilinde ise bu oran yüzde 35,2 olarak gerçekleşmiştir. Vardiyalı çalışma oranı Aydın ili Türkiye geneli ile benzerlik göstermektedir.

Bu benzerlik part-time çalışma yapılan işyerleri için belirgin olmakla birlikte ihracat yapma durumu için aynı husus söz konusu değildir.

Aydın ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri il geneline göre daha yüksek oranda vardiyalı çalışma ve ihracat yapmaktadır. Ancak part-time çalışanı olan işyeri oranı İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinde daha düşüktür.

Mevcut İstihdam

Aydın ilinde araştırma kapsamına dâhil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Aydın ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 43 bin 858 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 29 bin 829 çalışan erkeklerden, 14 bin 29 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Erkek	Kadın	Toplam
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	1.185	100	1.285
İmalat	12.134	6.316	18.450
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	509	25	534
Su Temini	165	15	180
İnşaat	3.657	695	4.353
Toptan ve Perakende Ticaret	3.273	2.008	5.281
Ulaştırma ve Depolama	499	115	614
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	2.978	1.272	4.249
Bilgi ve İletişim	88	23	111
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	21	12	33
Gayrimenkul Faaliyetleri	154	50	204
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	617	288	905
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	2.902	971	3.873
Eğitim	691	913	1.604
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	582	1.077	1.659
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	54	8	62
Diğer Hizmet Faaliyetleri	320	141	461
Genel Toplam	**29.829**	**14.029**	**43.858**

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre dağılımda ise; Aydın ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Aydın ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 41 oranında, kadınlarda ise yüzde 25 oranında İmalat sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. Erkek ve kadınlarda geriye kalan yüzde 59'luk ve yüzde 75'lik oranlarda diğer sektörlerde çalışma durumu tespit edilmiştir. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı yüzde 42 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 10 incelendiğinde Eğitim ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından daha yüksek olduğu görülmektedir.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

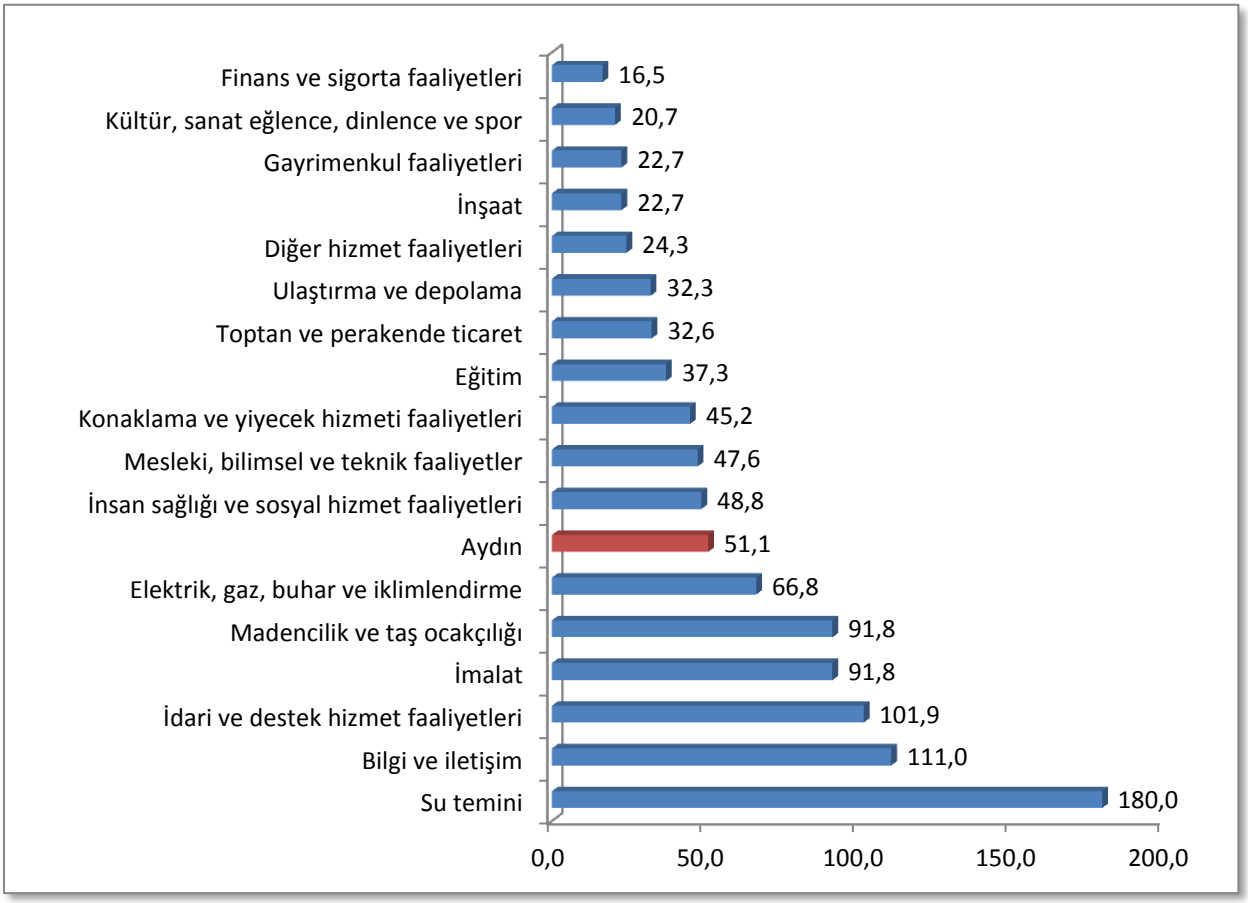

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki Şekil 14'te Aydın ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 51,1 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla Su Temini sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinde ortalama 180; ikinci sırada bulunan Bilgi ve İletişim sektöründe 111 kişi ve üçüncü sırada bulunan İdari Ve Destek Hizmetleri Faaliyetleri sektöründe 101,9 kişi istihdam edilmektedir. Dördüncü sırada imalat ve Madencilik Ve Taş Ocakçılığı sektörlerinde ortalama 92,8 kişi istihdam edilmektedir. Beşinci sırada ise Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme sektöründe ortalama 66,8 kişi istihdam edilmektedir. Bu beş sektör il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İmalat sektörünün Aydın ili için en yüksek istihdamı barındıran bir sektör olduğu daha önce ifade edilmişti. İmalat sektöründeki işyeri sayısının da diğer sektörlere nazaran daha fazla olması ortalama çalışan sayısı sıralamasında bu sektörün dördüncü sırada olmasının sebebini oluşturmaktadır.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 11'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Sektörler	Erkek	Kadın	Toplam
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	1.185	100	1.285
İmalat	12.134	6.316	18.450
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	509	25	534
Su Temini	165	15	180
İnşaat	3.657	695	4.353
Toptan ve Perakende Ticaret	3.273	2.008	5.281
Ulaştırma ve Depolama	499	115	614
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	2.978	1.272	4.249
Bilgi ve İletişim	88	23	111
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	21	12	33
Gayrimenkul Faaliyetleri	154	50	204
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	617	288	905
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	2.902	971	3.873
Eğitim	691	913	1.604
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	582	1.077	1.659
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	54	8	62
Diğer Hizmet Faaliyetleri	320	141	461
Genel Toplam	**29.829**	**14.029**	**43.858**

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanların içerisinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar Çalışanlar meslek grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 25,2'si, erkek çalışanların yüzde 15,7'si ve kadın çalışanların yüzde 9,5'i bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almakta ve yüzde 20,5 oranında çalışanı barındırmaktadır.

Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda çalışanlar incelendiğinde ise; yüzde 65,9 oranında erkeklerin, yüzde 34,1 oranında ise kadınların olduğu görülmektedir.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Aydın ilinin sosyo-ekonomik yapısında ve coğrafi konum itibariyle ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında önemli bir ağırlıkta istihdam gerçekleşmemiştir.

Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşyeri Yaşı	Erkek	Kadın	Toplam
0-4	4.478	2.543	7.021
5-9	6.173	3.429	9.602
10-14	4.739	1.839	6.579
15-19	3.520	1.649	5.168
20-24	4.272	1.296	5.568
25+	6.647	3.273	9.920
Genel Toplam	**29.829**	**14.029**	**43.858**

Kaynak: İPA 2016

Tablo 12'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. Bu tabloda öne çıkan en önemli husus; işyeri yaşı 25+ olan gruplarda bir önceki işyeri yaşı grubuna göre toplam çalışanlar içerisinde kadınların oranında hızlı bir artış meydana gelmesidir. 0-4 yaş arasında olan işyerlerinde çalışanların yüzde 36,2'i kadınlardan oluşmaktayken, 5-9 yaş arasındaki işyerlerinde çalışanların içindeki kadınların oranı yüzde 35,7; 10-14 yaş için yüzde 28; 15-19 yaş için yüzde 31,9 olarak gerçekleşmiştir. 20-24 yaş arasında olan işyerlerinde kadınların oranı yüzde 23,3 ile biraz daha düşük olmakla birlikte 25+ yaş için yüzde 33 oranda yükselişi dikkat çekmektedir.

25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinin toplam işyerleri içindeki oranı yüzde 12,2'dir. Ancak toplam işyerleri içindeki payı az olmasına rağmen toplam çalışanların yüzde 22,6'sı 25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinde istihdam edilmektedir.

Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Erkek	Kadın	Genel
Güvenlik Görevlisi	Kuruyemiş Paketleme İşçisi	Kuruyemiş Paketleme İşçisi
Şoför-Yük Taşıma	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Beden İşçisi (Genel)	Meyve Sebze Ayıklama İşçisi	Güvenlik Görevlisi
Temizlik Görevlisi	Tekstil Terbiye İşçisi	Beden İşçisi (Genel)
İmal İşçisi	Büro Memuru (Genel)	Şoför-Yük Taşıma
İnşaat İşçisi	İmal İşçisi	İmal İşçisi
Garson (Servis Elemanı)	Paketleme İşçisi	Meyve Sebze Ayıklama İşçisi
Kuruyemiş Paketleme İşçisi	Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)
Büro Memuru (Genel)	Muhasebeci	Büro Memuru (Genel)
Aşçı	Aşçı	Tekstil Terbiye İşçisi

Kaynak: İPA 2016

Tablo 13'de Aydın ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle ilk iki mesleğin kadın çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı olması toplam çalışanlar içinde kadınların yaş büyüdükçe toplam çalışanların içerisinde katılım oranının yüksek olmasından kaynaklıdır.

Kuruyemiş Paketleme İşçisi ve Temizlik Görevlisi mesleği hem toplam çalışanlar hem de kadın çalışanlar arasında en fazla çalışılan ilk iki mesleği oluşturmaktadır. Erkek çalışanlar arasında ise ilk sırada Güvenlik Görevlisi yer almaktadır. İkinci sırada, Şoför-Yük Taşıma mesleği bulunmaktadır.

Toplam çalışanlar içinde en fazla istihdamı barındıran üçüncü meslek Beden İşçisi ve bu mesleği de takip eden diğer meslekler; Şoför-Yük Taşıma, İmal İşçisi, Meyve Sebze Ayıklama İşçisi, Garson(Servis Elemanı), Büro Memuru(Genel) ve Tekstil Terbiye İşçisi olarak görülmektedir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

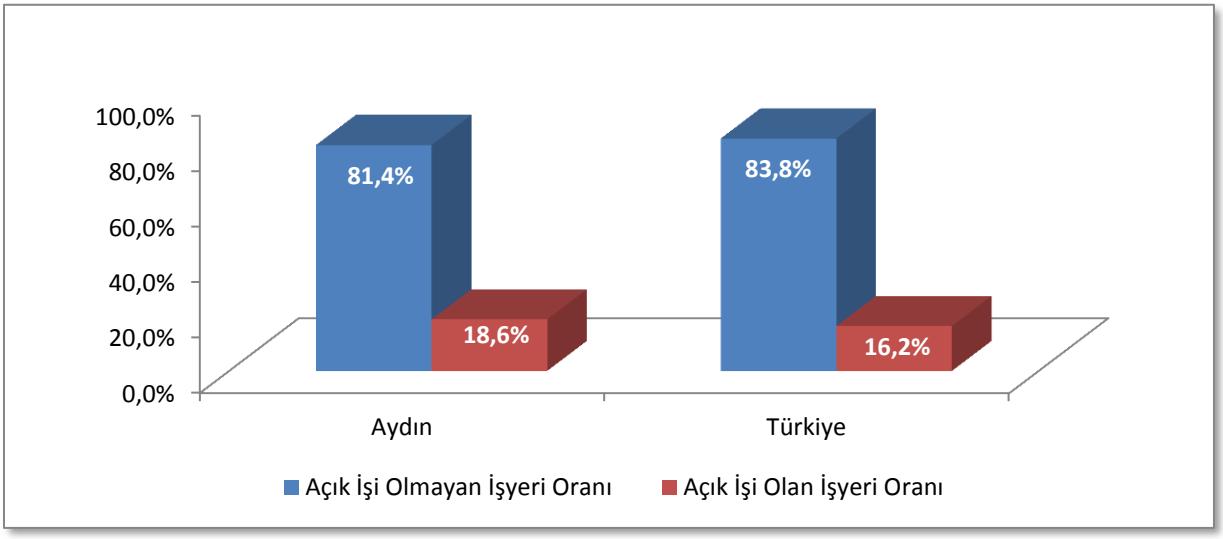

Kaynak: İPA 2016

Aydın ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 18,6'sında açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasına göre yüksek olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 16,2 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Toplam Açık İş Sayısı
İmalat	530
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	213
Toptan ve Perakende Ticaret	125
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	58
İnşaat	31
Ulaştırma ve Depolama	25
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	19
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	14
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	9
Eğitim	6
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	4
Diğer Hizmet Faaliyetleri	4
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	2
Genel Toplam	**1.040**

Kaynak: İPA 2016

Aydın ilinde 159 işyerinden 1.040 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 14'te gösterilmiştir.

Aydın ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda da Kurum verilerinde olduğu gibi İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 1.040 kişilik açık işin yüzde 50,9'una tekabül eden 530 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ile Toptan ve Perakende Ticaret Faaliyetleridir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş verme Oranı
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	1,5%	14,3%
İmalat	2,8%	28,8%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	0,4%	25,0%
Su Temini	0,0%	0,0%
İnşaat	0,7%	7,7%
Toptan ve Perakende Ticaret	2,3%	22,6%
Ulaştırma ve Depolama	3,9%	25,3%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	4,8%	23,1%
Bilgi ve İletişim	0,0%	0,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	10,8%	50,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0%	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	1,0%	10,5%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	1,5%	16,9%
Eğitim	0,4%	4,8%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,8%	17,6%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0,0%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,9%	10,5%
Toplam	**2,3%**	**18,6%**

Kaynak: İPA 2016

Tablo 15'te ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Aydın ilinde açık iş oranı yüzde 2,3 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Aydın ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 97 kişilik dolu kadronun yanında yaklaşık 3 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 10,8 ile Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörü olarak tespit edilmiştir.

Aydın ilinde herhangi bir açık işi olmayan sektörler ise Su Temini, Bilgi Ve İletişim, Gayrimenkul Faaliyetleri ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor olarak dikkat çekmektedir.

Açık iş verme oranında ise açık iş oranında olduğu gibi Finans ve Sigorta sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki her 2 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır. Finans ve Sigorta sektörünü yüzde 28,8 ile İmalat sektörü ve yüzde 25 ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme sektörü takip etmektedir. Bir diğer ifadeyle bu sektörlerdeki her 4 işyerinden 1'inde açık iş mevcuttur.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

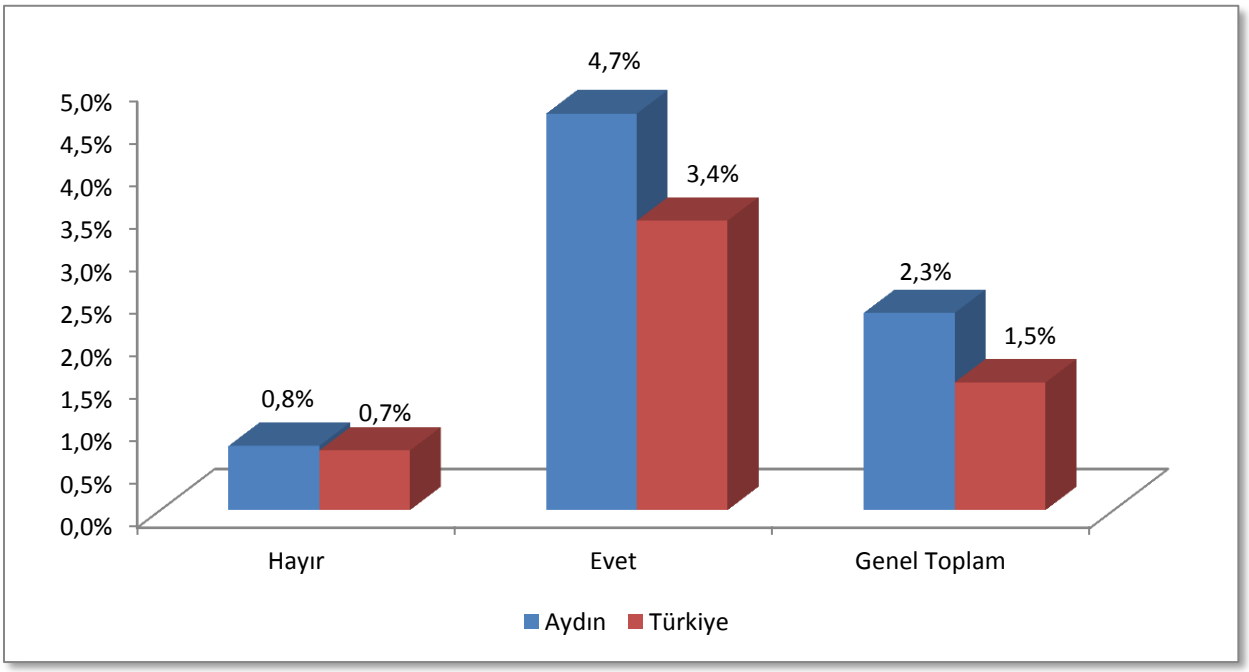

Kaynak: İPA 2016

Aydın ilinde araştırma kapsamına giren 859 işyerinin 294 tanesi ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Temininde güçlük çektiğini belirten işyerlerinden 837 açık iş tespit edilmiştir.

Aydın ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 4,7; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,8 olarak gerçekleşmiştir. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

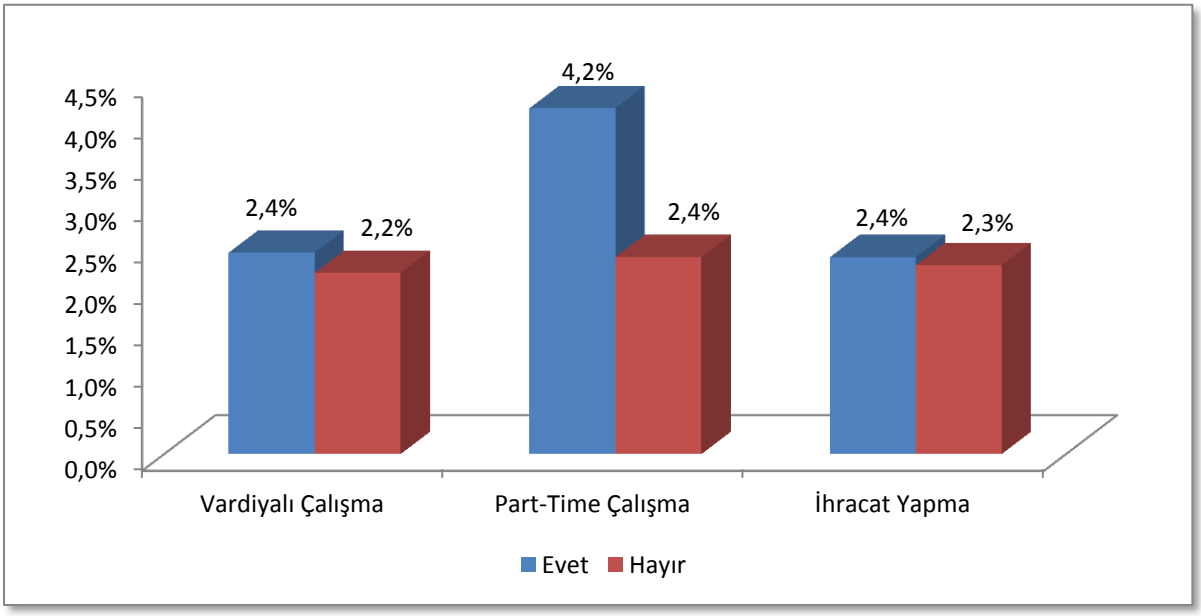

Kaynak: İPA 2016

Aydın ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 2,4, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 2,2 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 4,2, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 2,4'dür. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 2,4, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 2,3 olarak tespit edilmiştir.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

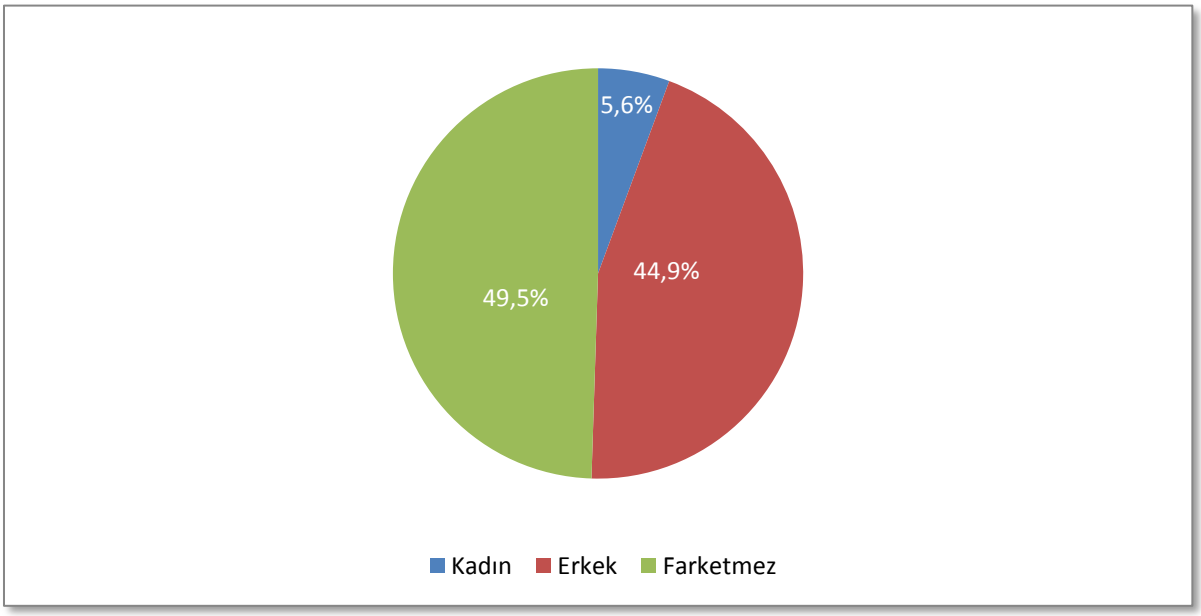

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki Şekil 18'de ise Aydın ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 44,9'inde işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise oldukça düşük düzeyde kalmış ve bu oran yüzde 5,6 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 49,5 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

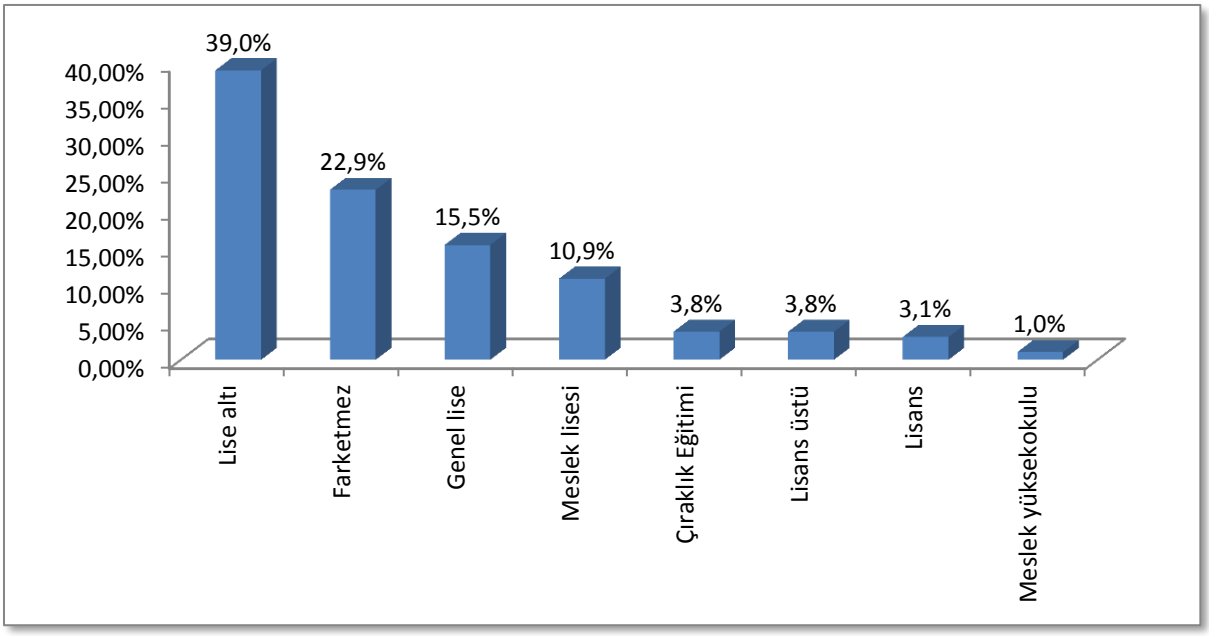

Kaynak: İPA 2016

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Aydın ilindeki açık işlerin yüzde 39'unda işverenler asgari lise altı eğitim seviyesinde işgücü talep etmiştir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise herhangi bir eğitim düzeyi şartı aramayan fark etmez olarak görülmektedir. Kısaca açık işlerin yarısından fazlası lise altı ve herhangi bir eğitim seviyesi aramayan eğitim seviyeleri ön plana çıkmıştır.

Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

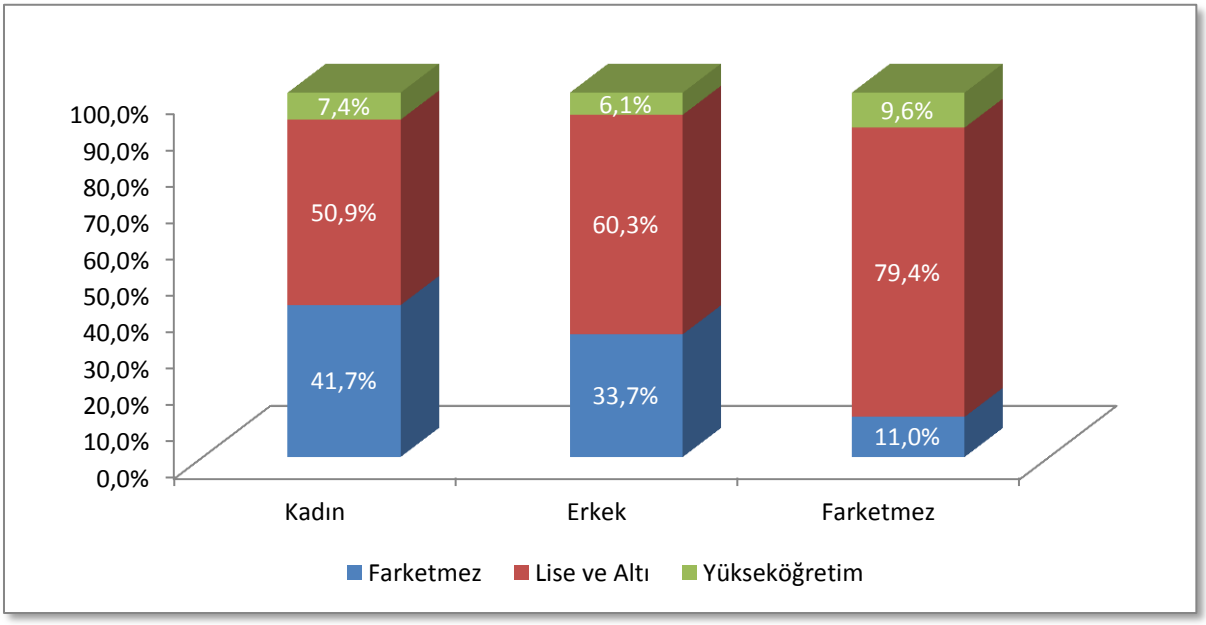

Kaynak: İPA 2016

Şekil 20'de görüleceği üzere lise ve altı seviyesi genel olarak ağırlıkta talep edilmiştir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; erkeklerde kadınlara nazaran daha fazla oranda lise ve altı seviyesinde işgücü talep edilmiştir. Kadınlarda ise erkeklere nazaran daha fazla oranda yükseköğretim seviyesinde işgücü talep edilmiştir. Grafikte öne çıkan bir diğer husus da; herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerde yükseköğretim seviyesindeki işgücü talepleri, cinsiyet tercihinde bulunulan açık işlerdeki yükseköğretim tercihine göre daha fazladır. Zira bu eğilimin nedeni, eğitimli işgücünün talep edildiği sektör ve mesleklerdeki "beyaz yakalı" istihdamı ön plana çıkmasıyla işgücü talebinde cinsiyet tercihinin eğitim tercihinin yanında çok bir anlam ifade etmemesi olarak söylenebilir.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir. Tablo 16'da Aydın ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Farketmez	Lise ve Altı	Yükseköğretim
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	100,0%	0,0%	0,0%
İmalat	27,7%	69,4%	2,9%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	0,0%	50,0%	50,0%
İnşaat	3,7%	59,8%	36,4%
Toptan ve Perakende Ticaret	19,6%	78,0%	2,4%
Ulaştırma ve Depolama	28,6%	71,4%	0,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	18,0%	63,0%	19,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,0%	66,7%	33,3%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	1,9%	98,1%	0,0%
Eğitim	0,0%	16,7%	83,3%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,0%	78,6%	21,4%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**22,9%**	**69,2%**	**7,9%**

Kaynak: İPA 2016

İşyerlerinden alınan açık işlerin tamamı için lise ve altı seviyesinde talep verilen sadece iki sektör bulunmaktadır. Bu sektörler, Finans ve Sigorta Faaliyetleri ile Diğer Hizmet Faaliyetleridir. Lise ve altı eğitim seviyesinde açık iş talebi veren en çok ikinci sektör ise İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri olduğu görülmektedir.

Maden ve Taş Ocakçılığı sektöründeki açık işlerin yüzde 100'ü herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bulunulmamıştır. Bu husus da aslında bu işlerin çalışma koşullarının zor olması işveren tarafından eğitim düzeyinin önemi olmadan ihtiyaç olan işgücünü karşılamasının önemli olduğu ifade etmektedir.

İşverenlerin açık işlerinde en çok oranda yükseköğrenim seviyesini tercih eden sektör eğitim sektörüdür. Bunu takip eden ikinci sektör ise Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme olduğu çekmektedir.

Açık işlerinde işverenlerin mutlaka belirli bir eğitim seviyesinde talep verdikleri sektörler ise; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Meslek ve Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler, Eğitim ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı

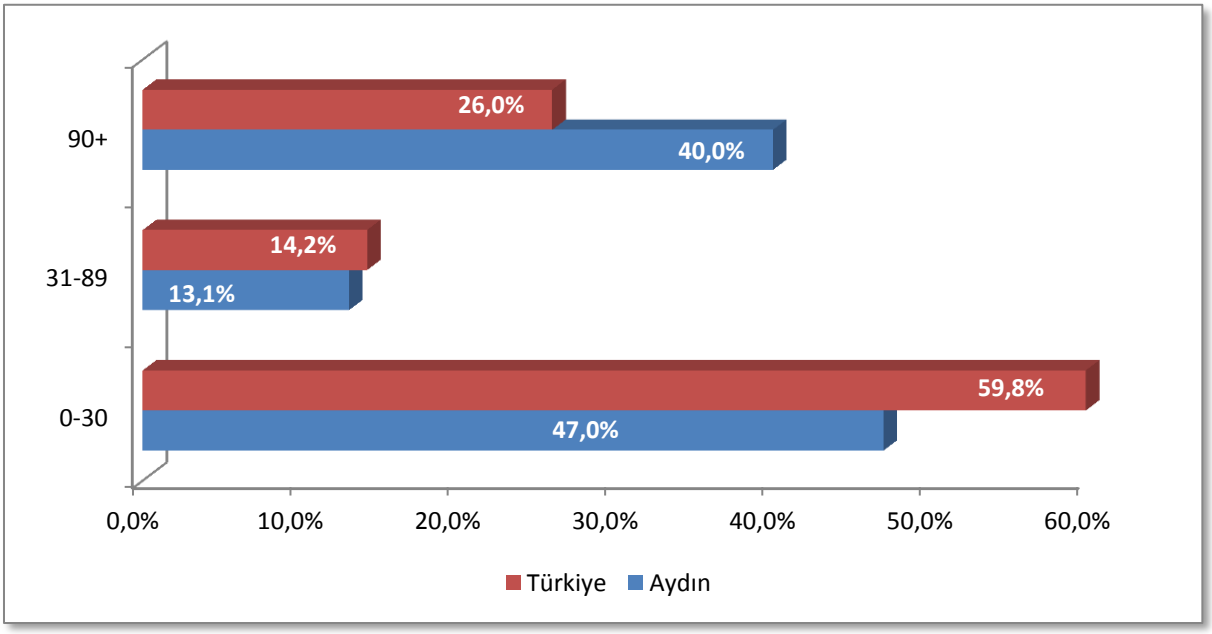

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama sürelerine göre dağılımı incelendiğinde; Aydın ilinde açık işlerin yüzde 47'si 0-30 gün arasında aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneline göre daha düşük tespit edilmiştir. 31-89 gün arasında aranan açık işlerin oranı ise yüzde 13,1'dir. Bu oran da Türkiye geneline göre düşük gerçekleşmiş olup, 90 ve daha fazla günde aranan açık işlerin oranına bakıldığında ise Aydın'da gerçekleşen oran Türkiye geneline göre yüksek gerçekleşmiştir.

Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Açık İş Arama Süresi	Kadın	Erkek	Farketmez	Genel Toplam
0-30	64,6%	46,7%	45,2%	47,0%
31-89	35,4%	6,5%	16,5%	13,1%
90+	0,0%	46,8%	38,3%	40,0%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama süresi cinsiyet bazında değerlendirilebilir. Kadın işgücü tercihinde bulunulmuş olan açık işlerde arama süresinde 0-30 gün yüzde 64,6 oranında gerçekleşmiştir. Erkek işgücü taleplerinde ise bu oran yüzde 46,7 olarak tespit edilmiştir. Kadınlarda 31-89 gün arasında açık iş arama süresi yüzde 35,4 erkeklerde yüzde 6,5 oranında gerçekleşmiştir. 90 gün ve daha fazla süredir aranan açık işlerde kadınlarda iş arama süresi bulunmazken erkekler de 46,8 olarak gerçekleşmiştir. En yüksek oranda herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmamış açık işlerde, yüzde 45,2 oranında gerçekleşmiştir.

Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

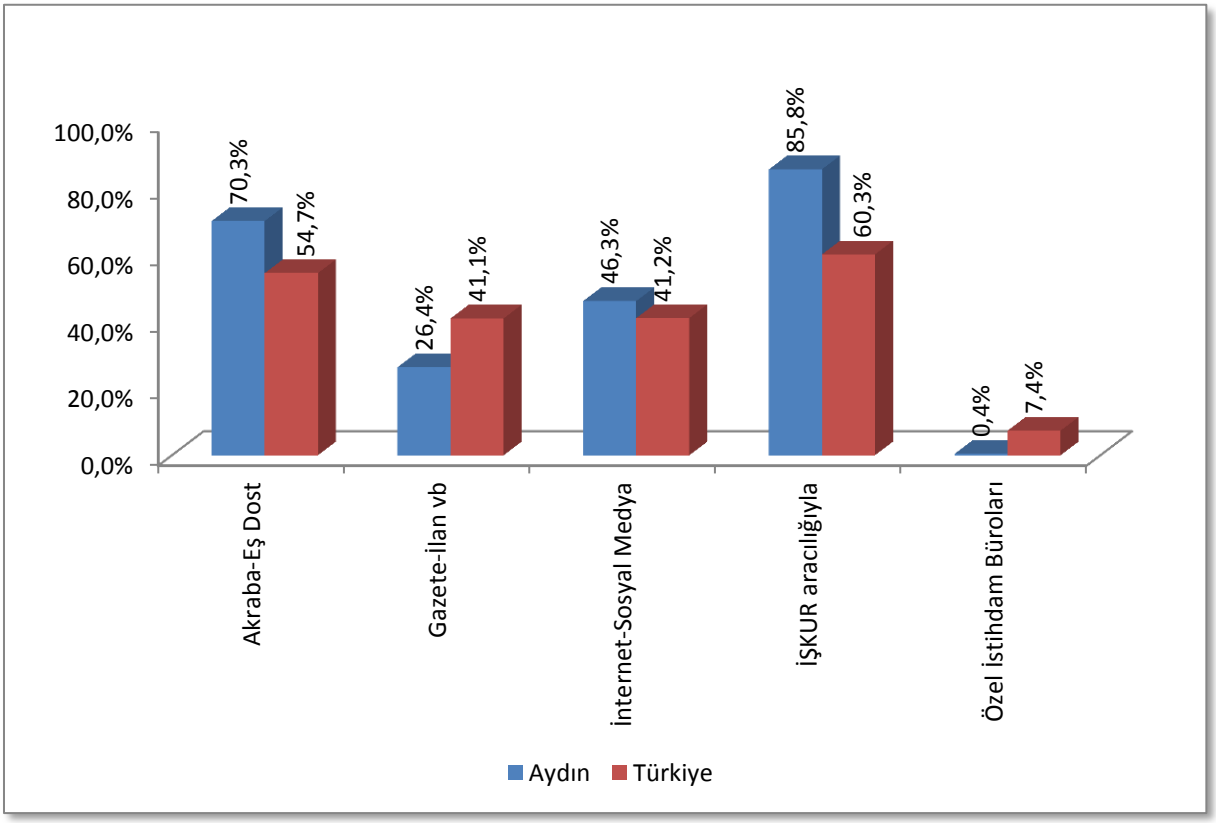

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 22'de Aydın ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Aydın ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 85,8 gibi büyük bir oranı İŞKUR'a verilmiştir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 60,3 olarak gerçekleşmiştir. Aydın ilinde işverenler daha sonra Akraba-eş dost ve İnternet-Sosyal Medya arama kanalını kullanmıştır. Bu üç arama kanalı için Türkiye gerçekleşmelerinin Aydın iline göre daha yüksek bir oranda olduğu görülmektedir. Aydın ilinde düşük oranda da olsa Özel İstihdam Büroları kanalının kullanıldığı görülmüştür. Bu oranın düşük olması ilimizde Özel İstihdam Bürolarının olmayışından kaynaklanmaktadır. Aydın ilindeki bazı kurumsal işyerleri bağlı oldukları bölge müdürlüklerinin bulunduğu illerden eleman temini için Özel İstihdam Bürolarından faydalandıklarını belirtilmişlerdir.

Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Çıraklık Eğitimi	43,1%	28,3%	28,4%	71,7%	0,0%
Lise altı	84,8%	11,8%	51,4%	96,2%	0,0%
Genel lise	58,7%	28,7%	53,1%	60,2%	0,6%
Meslek lisesi	34,9%	76,6%	18,7%	87,4%	0,0%
Meslek yüksekokulu	69,0%	20,1%	41,8%	28,5%	9,5%
Lisans	49,1%	28,4%	51,4%	61,8%	6,8%
Lisans üstü	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Farketmez	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**70,3%**	**26,4%**	**46,3%**	**85,8%**	**0,4%**

Kaynak: İPA 2016

Lisans üstü eğitimden talep verilen açık işlerde İŞKUR, akraba-eş dost, internet-sosyal medya kanallarını tamamen kullandığı görülmektedir. Bu oran yukarıda da görüldüğü gibi yüzde 100 dür. Lise altı eğitim seviyesi talep verirken yüzde 96,2 oranında İŞKUR kullandığı görülmektedir. Lise altı eğitim seviyesi İŞKUR'dan başka akraba-eş dost, internet-sosyal ve Gazete-İlan vb. kanallarının kullanıldığı görülmektedir. Meslek Yüksekokulu eğitim seviyesi yüzde 9,5 oranında, Lisans eğitim seviyesi yüzde 6,8 oranında ve Genel Lise eğitim seviyesi yüzde 0,6 oranında özel istihdam büroları kullanarak işverenler açık işlerini karşılamaya çalışmışlardır. Çıraklık eğitimi, Lise altı, Genel Lise, Meslek Lisesi, Lisans, Lisans üstü eğitim seviyeleri talep verirken en çok İŞKUR kanalını kullandıkları görülmektedir.

Herhangi bir eğitim seviyesi tercihinde bulunulmayan açık işler için işverenler tamamen İŞKUR, internet-sosyal medya, akraba-eş dost arama kanallarını kullanmaktayken özel istihdam büroları ve Gazete-İlan vb. arama kanalları hiç tercih edilmemiştir.

Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

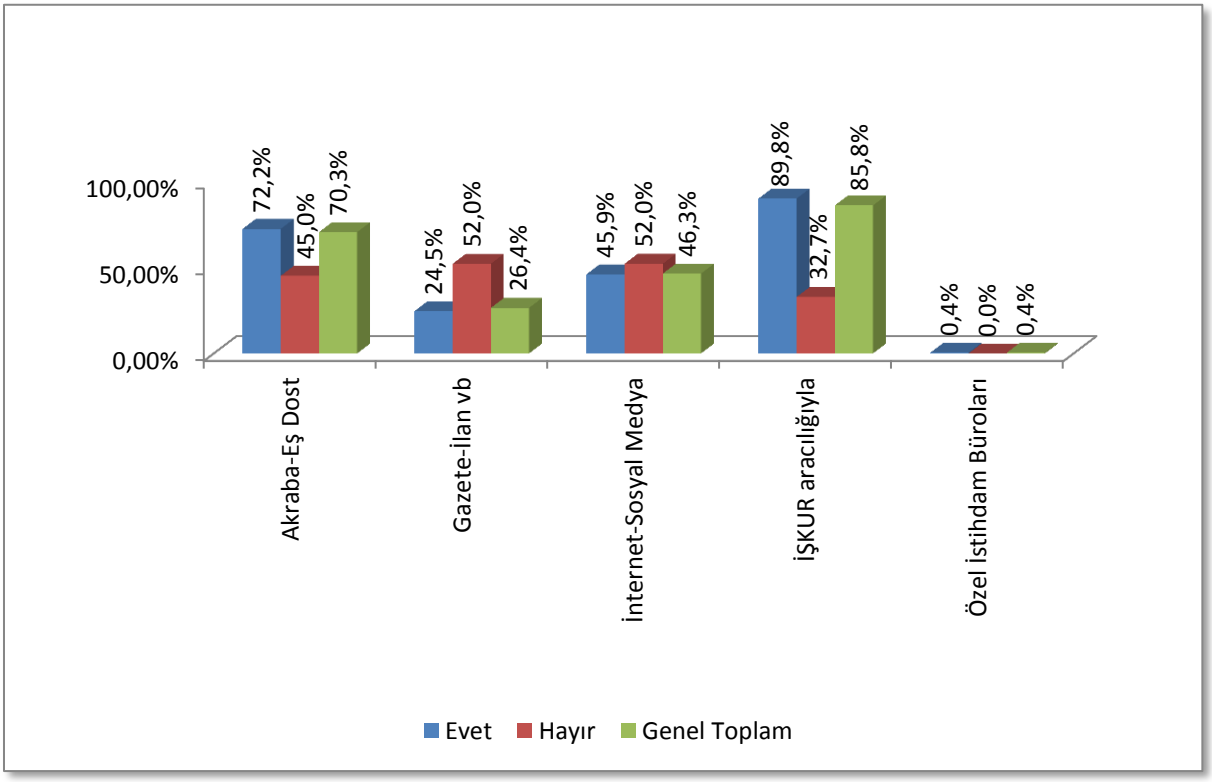

Kaynak: İPA 2016

Şekil 23'te ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı görülmektedir.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde yüzde 89,8 gibi önemli bir oranda İŞKUR'un arama kanalı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu oran İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri için yüzde 32,7'te kalmıştır. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri açık işleri için özel istihdam bürolarını yüzde 0,4 oranında kullanmışlarken, Kurum hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinde özel istihdam bürolarını hiç kullanmamışlardır.

Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Sıralaması

Arama Kanalları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	1	1	1	7	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	3	2	2	1	2
Takım Çalışması	3	2	3	3	6	3
İletişim ve İfade Yeteneği	4	4	4	4	*	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	5	5	5	5	3	5
Yabancı Dil	6	7	6	6	5	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	7	6	8	7	*	7
Proje Tabanlı Çalışma	10	8	9	10	4	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	8	9	7	8	*	9
Bilgisayar kullanımı	9	10	10	9	2	10

Kaynak: İPA 2016
Not: (*) İşverenler herhangi bir beceri derecelendirmesi yapmamıştır.

Tablo 19'da becerilerin öncelik sıralaması işverenin puan sistemine göre yapılmıştır. Yani işveren beceri önceliğini en yükseğe 1 puan en düşüğe 10 puan vererek işveren tercihleri bu aralıkta sıralamıştır.

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alanı oluşturmaktadır.

Aydın ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi gelmektedir. İkinci sırada ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve daha sonra Takım Çalışması, İletişim ve İfade Yeteneği Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Yabancı Dil, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Proje Tabanlı Çalışma, Satış ve Pazarlama becerisi ve Bilgisayar kullanımı gelmektedir.

Fiziki ve Bedensel Yeterlilik sadece Özel İstihdam Büroları arama kanalı için ilk sırada değil yedinci sırada yer almıştır. Diğer bütün arama kanalları için bu beceri hep ilk sırada yerini almıştır.

Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

Meslek Grubu	Açık İş Sayısı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	23
Hizmet ve Satış Elemanları	228
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	206
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	1
Profesyonel Meslek Mensupları	40
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	252
Teknisyenler ve Teknikerler	51
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	239
Genel Toplam	**1.040**

Kaynak: İPA 2016

Aydın ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 24,2'dir. İkinci sırada ise Tesis Ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu bulunmaktadır.

Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

Meslek Grupları	Açık İş Oranı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,8%
Hizmet ve Satış Elemanları	4,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	2,7%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0,4%
Profesyonel Meslek Mensupları	1,1%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	2,7%
Teknisyenler ve Teknikerler	1,7%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	2,1%
Yöneticiler	0,0%
Genel Toplam	**2,3%**

Kaynak: İPA 2016

Açık sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 21'de meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Aydın ili için tespit edilen yüzde 2,3 açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranının en yüksek oranda yüzde 4 ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırayla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar gelmektedir.

Özellikle Yöneticiler meslek grubunda açık iş olmadığından açık iş oranı da sıfır görünmektedir.

İl geneli açık iş oranının altında bulunan meslek grupları ise Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları, Profesyonel Meslek Mensupları, Teknisyenler ve Teknikerler, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır.

Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı

Meslek Grupları	Açık İş Oranı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,80%
Hizmet ve Satış Elemanları	4,00%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	2,70%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0,40%
Profesyonel Meslek Mensupları	1,10%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	2,70%
Teknisyenler ve Teknikerler	1,70%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	2,10%
Yöneticiler	0,00%
Genel Toplam	**2,30%**

Kaynak: İPA 2016

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde 68,3 oranında Nitelik Gerektirmeyen Meslekler; yüzde 10,8 oranında Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar; yüzde 6,9 oranında Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Erkek işgücü taleplerinin ise daha fazla meslek grubunda olduğu görülmektedir. Örneğin; Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda kadın işgücü tercihinde bulunulan açık işlerde hiç talep bulunmazken, erkek işgücü taleplerinde yüzde 41,5'i bu meslek grubunda verilmiştir.

Ayrıca yukarıdaki tabloda Yöneticiler meslek grubunda açık iş bulunmadığından işverenlerin cinsiyet tercihi belirtmediği görülmektedir. Kadınlar cinsiyetinde açık iş talebinde bulunmayan Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları ve Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek gruplarıdır.

En fazla oranda erkek işgücü tercihinde bulunulmuş olan meslek grupları ise Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grupları olmuştur.

Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceriler	Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	Hizmet ve Satış Elemanları	Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	Profesyonel Meslek Mensupları	Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	Teknisyenler ve Teknikerler	Tesis Ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	8	1	1	2	5	1	2	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	2	4	1	1	2	1	2	2
Takım Çalışması	5	4	2	*	3	3	3	3	3
İletişim ve İfade Yeteneği	4	3	3	3	7	4	5	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	7	5	6	*	2	6	6	5	5
Yabancı Dil	3	6	5	*	6	8	10	*	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	6	9	7	*	9	5	7	7	7
Proje Tabanlı Çalışma	*	8	*	*	4	7	8	6	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	9	7	*	*	*	*	4	8	9
Bilgisayar Kullanımı	2	10	8	*	8	*	9	9	10

Kaynak: İPA 2016
Not: (*) İşverenler herhangi bir beceri derecelendirmesi yapmamıştır.

Tablo 23'te ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar için ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, ikinci sırada Bilgisayar kullanımı gelmiştir. Daha sonra ise Yabancı Dil ve İletişim ve İfade Yeteneği becerisi ön plana çıkmıştır.

Hizmet ve Satış Elemanları için ise ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, daha sonra Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ile İletişim ve İfade Yeteneği becerileri önemlidir.

Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Takım Çalışması ön plana çıkmıştır.

Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları ile Teknisyenler ve Teknikerler meslek gruplarında ilk iki öncelikleri aynıdır. Birinci öncelikleri Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ikinci beceri ise Fiziki ve Bedensel Yeterliliktir.

Profesyonel Meslek Mensuplarında ise il sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, daha sonra Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme becerileri yer almıştır.

Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcıları meslek gruplarında ilk üç öncelik değişmemektedir. Birinci öncelikleri Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, ikinci Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, üçüncü ise Takım Çalışması becerileri sıralanmıştır.

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grupları	Akraba -Eş Dost	Gazete -İlan vb.	İnternet -Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	63,6%	18,1%	50,7%	81,9%	4,4%
Hizmet ve Satış Elemanları	67,2%	27,1%	57,7%	69,2%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	78,8%	23,8%	25,1%	95,5%	0,0%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	66,9%	27,7%	53,5%	74,6%	2,9%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	50,8%	49,6%	33,4%	88,5%	0,4%
Teknisyenler ve Teknikerler	90,2%	14,1%	60,0%	75,5%	2,0%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	83,9%	7,1%	62,9%	94,8%	0,0%

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin tamamı İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Bu tabloda öne çıkan bir diğer husus arama kanalları içinde meslek grupları bazında en yüksek oranda kullanılan iki arama kanalı mevcuttur. Bunlardan birisi İŞKUR diğeri de Akraba-Eş Dostdur. Akraba-Eş Dostun en çok kullanıldığı meslek grubu Teknisyenler ve Teknikerler olmuştur. Bu meslek grubunda açık işlerin yüzde 90,2'i Akraba-Eş Dost aracılığıyla aranmıştır. Geriye kalan diğer meslek gruplarında hep en fazla oranda İŞKUR 'un olduğu dikkati çekmektedir.

Tablo 25: En Fazla Açık İş Olan Meslekler ve Bu Mesleklerden İstenen Beceri Sıralaması

Meslekler	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	Takım Çalışması	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Satış ve Pazarlama Becerisi	Yabancı Dil	Proje Tabanlı Çalışma	Bilgisayar kullanımı
Beden İşçisi (Genel)	1	6	2	5	8	4	*	3	*	7
İmal İşçisi	1	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Gaz Altı Kaynakçısı	1	3	2	*	*	4	*	*	*	*
Garson (Servis Elemanı)	1	3	2	5	*	4	7	6	*	*
Satış Danışmanı	*	1	6	4	8	3	5	2	7	*
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	1	3	4	*	*	2	*	*	*	*
Meyve Sebze Ayıklama İşçisi	*	1	2	3	*		*	*	*	*
Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	1	2	*	*	*	3	*	*	*	*
Güvenlik Görevlisi	1	3	2	*	*	4	*	5	6	*
Şoför-Yük Taşıma	1	2	3	4	5	6	7	*	*	*

Kaynak: İPA 2016
Not: (*) İşverenler herhangi bir beceri derecelendirmesi yapmamıştır.

Tablo 25'te Aydın ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Beden İşçisi(Genel), İmal İşçisi, Gaz Altı Kaynakçısı, Garson (Servis Elemanı), Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi, Güvenlik Görevlisi (Silahlı), Güvenlik Görevlisi, Şoför-Yük Taşıma mesleklerinde istenen becerilerde ilk sırayı Fiziki Ve Bedensel Yeterlilik almaktadır. Güvenlik Görevlisi (Silahlı) ile Şoför-Yük Taşıma mesleklerinin ikinci önceliklerinin de aynı olması dikkat çekmektedir. Bu öncelik Yeterli Mesleki /Teknik Bilgi Ve Tecrübedir.

Satış Danışmanı ile Meyve Sebze Ayıklama İşçisi mesleklerinde ise ilk sırayı Yeterli Mesleki /Teknik Bilgi Ve Tecrübe becerisi yer almaktadır.

Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Genel Toplam
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Paketleme İşçisi	Meyve Sebze Ayıklama İşçisi	Meyve Sebze Ayıklama İşçisi
Makineci (Dikiş)	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)
Ön Muhasebeci	Şoför-Yük Taşıma	Şoför-Yük Taşıma
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	CNC Torna Tezgâhı Operatörü	CNC Torna Tezgâhı Operatörü
Misafir İlişkileri Görevlisi (Guest Relations Officer)	Güvenlik Görevlisi	Güvenlik Görevlisi
Rezervasyon Görevlisi-Otel	Makine Montajcısı	Makine Montajcısı
Temizlik Görevlisi	Madenci (Genel)	Madenci (Genel)
Gıda Mühendisi	Çağrı Merkezi Yöneticisi	Çağrı Merkezi Yöneticisi
Garson (Servis Elemanı)	Cankurtaran	Cankurtaran

Kaynak: İPA 2016

Aydın ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Beden İşçisi (Genel), Meyve Sebze Ayıklama İşçisi, Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik), Şoför-Yük Taşıma, CNC Torna Tezgahı Operatörü, Güvenlik Görevlisi, Makine Montajcısı, Madenci (Genel), Çağrı Merkezi Yöneticisi ve Cankurtarandır.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi, Paketleme İşçisi, Makineci (Dikiş), Ön Muhasebeci, Ortacı/Ayakçı (Tekstil), Misafir İlişkileri Görevlisi (Guest Relations Officer), Rezervasyon Görevlisi-Otel, Temizlik Görevlisi, Gıda Mühendisi ve Garson (Servis Elemanı) meslekleridir.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de Beden İşçisi (Genel), Meyve Sebze Ayıklama İşçisi, Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Şoför-Yük Taşıma, CNC Torna Tezgâhı Operatörü, Güvenlik Görevlisi, Makine Montajcısı, Madenci (Genel) , Çağrı Merkezi Yöneticisi ve Cankurtaran meslekleridir.

Tablo 27: Açık İşlerde Cinsiyete Göre İstenen Beceriler

Beceriler	Kadın	Erkek	Farketmez	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	2	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	3	1	3	2
Takım Çalışması	4	3	2	3
İletişim ve İfade Yeteneği	2	5	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	6	4	6	5
Yabancı Dil	7	8	5	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	9	6	8	7
Proje Tabanlı Çalışma	10	7	10	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	8	10	7	9
Bilgisayar kullanımı	5	9	9	10

Kaynak: İPA 2016

Kadın ve herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde talep edilen ilk ve üçüncü becerilerde öncelik sıralamasının aynı olduğu görülmektedir. İlk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, üçüncü öncelik ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübedir. Erkeklerde ise ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe iken, ikinci öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi olarak tespit edilmiştir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Aydın ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük

çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

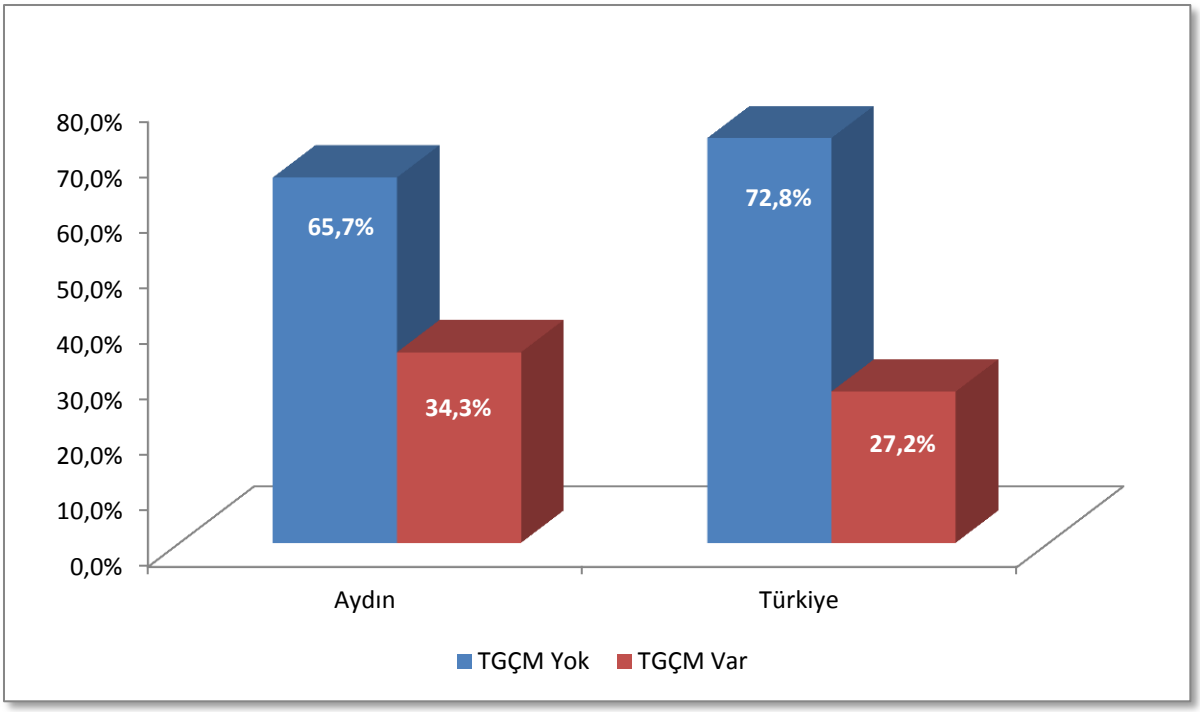

Kaynak: İPA 2016

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20 + istihdamlı 95 bin 620 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 970 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Aydın ilinde ise 20+ istihdamlı 859 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 294 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 34,3 ile Aydın ilinin eleman temininde ülke genelinden daha fazla güçlük çektiği görülmektedir.

Şekil 25: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

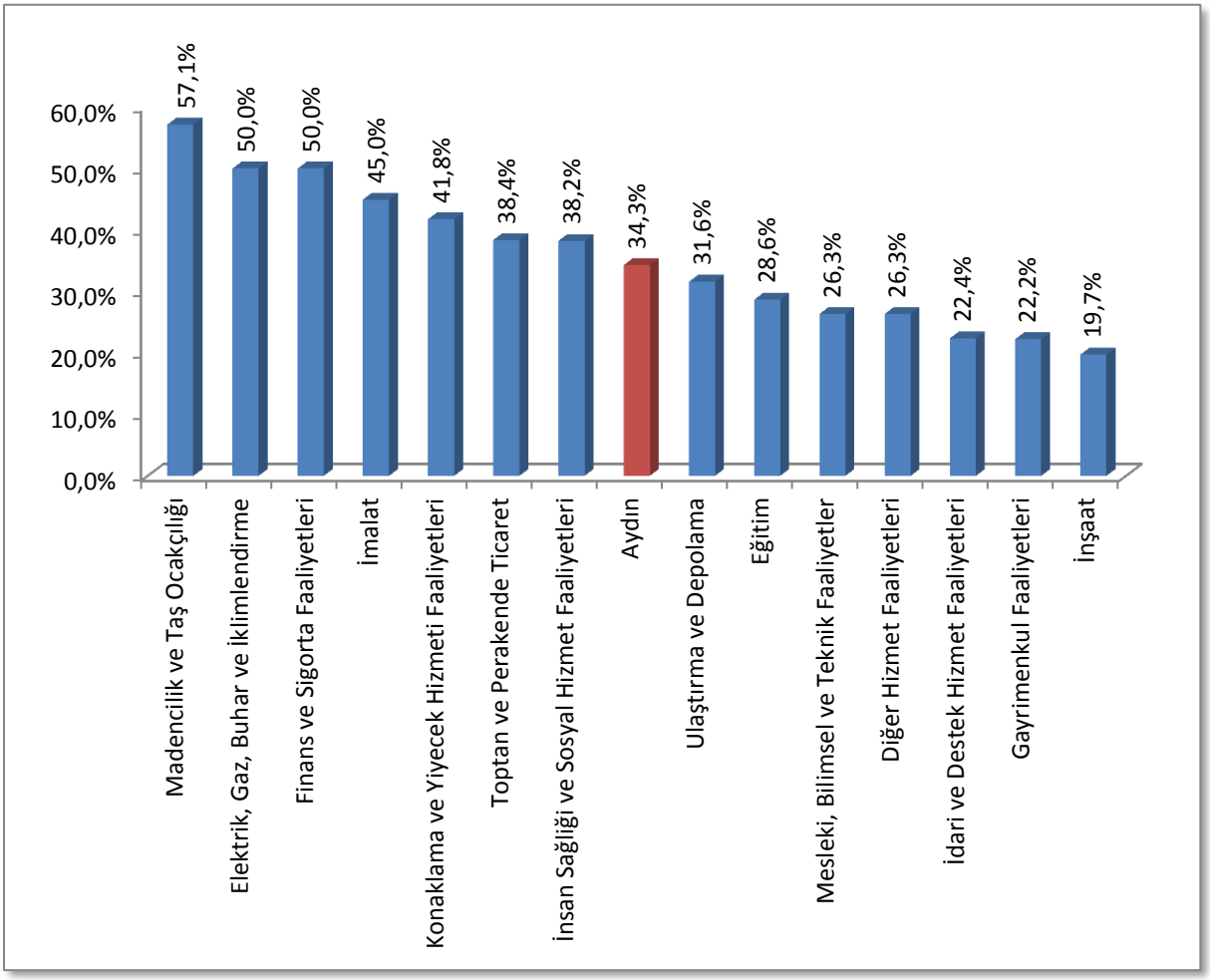

Kaynak: İPA 2016

Aydın ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Su temini, Bilgi ve iletişim, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe olduğu görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

İnşaat sektörü gibi Aydın ilinde işyeri sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının son sırada yer alması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 28: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	482
Toptan ve Perakende Ticaret	274
İnşaat	189
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	155
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	69
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	48
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	41
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	38
Ulaştırma ve Depolama	35
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	27
Eğitim	22
Diğer Hizmet Faaliyetleri	12
Gayrimenkul Faaliyetleri	4
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	1
Genel Toplam	**1.396**

Kaynak: İPA 2016

Aydın ilinde 1.396 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İmalat sektörü, Toptan ve perakende ticaret sektörlerinde yoğunlaşıldığı görülmektedir. Bu iki sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Aydın ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 54,2 ‘sini oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Aydın ilinde toplam çalışanların yüzde 73,6 ‘sı bu sektörlerde çalışmaktadırlar. Araştırma sonuçlarına göre özellikle İmalat sektörü, Türkiye geneli verilerde de sayısal olarak mevcut istihdamı en fazla olan ve eleman temininde de en çok güçlük çekilen sektör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şekil 26: Meslek Gruplarına Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Dağılımı

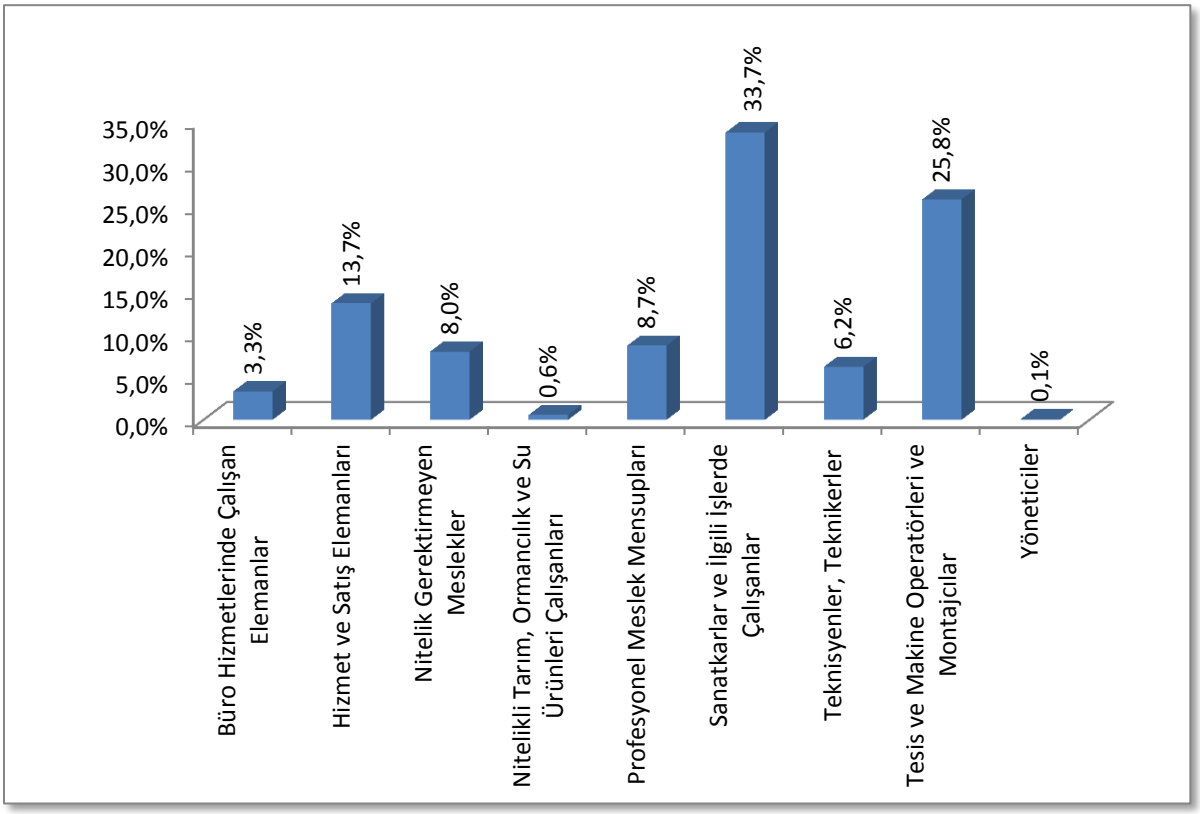

Kaynak: İPA 2016

Aydın ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 470 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 33,7'si bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de 20 + istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı en yüksek ikinci sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Aydın ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Yöneticiler meslek grubu hem ülke geneli hem de Aydın ilinde eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubudur.

Tablo 29: En Fazla Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

Meslekler	TGÇM Oranı
Kuruyemiş Paketleme İşçisi	8,8%
Gaz Altı Kaynakçısı	5,4%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	3,9%
Güvenlik Görevlisi	3,2%
Garson (Servis Elemanı)	3,0%
Satış Danışmanı	2,7%
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	2,4%
Sıvacı	2,1%
CNC Torna Tezgâhı Operatörü	2,1%
Madenci (Genel)	2,0%

Kaynak: İPA 2016

Aydın ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 123 kişi ile Kuruyemiş Paketleme İşçisi mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 75 kişi ile Gaz Altı Kaynakçısı, 54 kişi ile Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik) meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Kuruyemiş Paketleme İşçisi, Gaz Altı Kaynakçısı, Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Garson (Servis Elemanı), Satış Danışmanı olmak üzere toplam beş mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Aydın ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), CNC Torna Tezgâhı Operatörü, Güvenlik Görevlisi, Madenci (Genel) mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

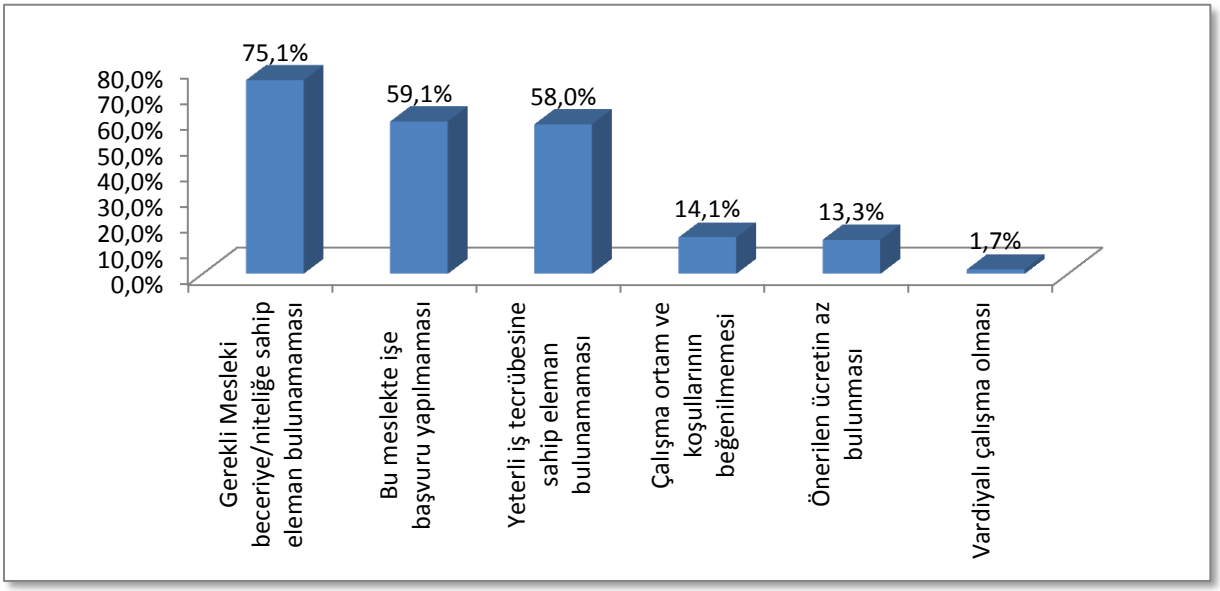

Kaynak: İPA 2016

Aydın ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

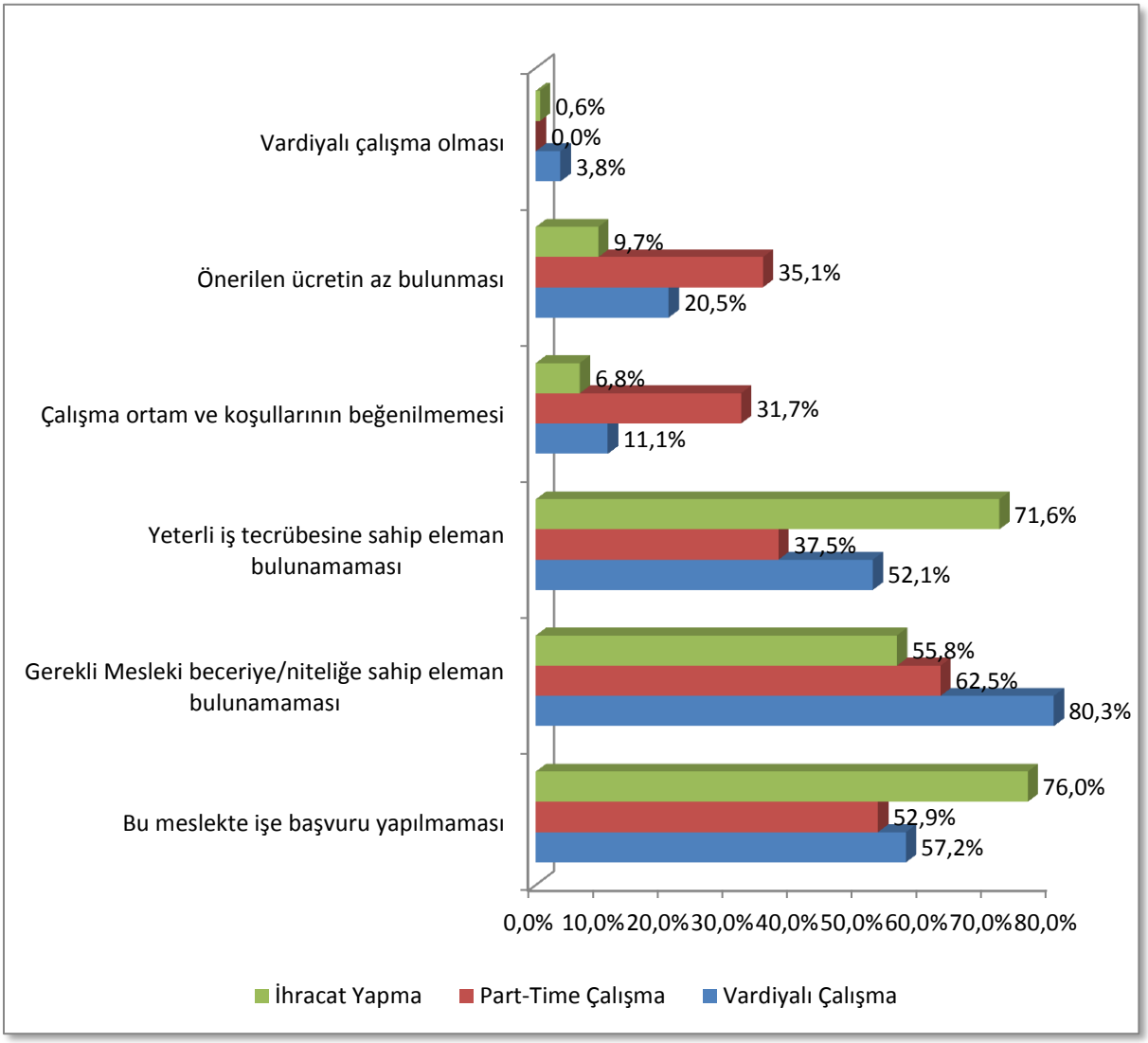

Kaynak: İPA 2016

Aydın ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa; her üç duruma sahip işyerlerinde de oranları değişmekle beraber TGÇM nedenlerinden ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Vardiyalı çalışma yapan işyerlerinde bu nedene ilişkin oranının yüzde 80,3 olarak hesaplanması ile biraz daha belirgindir. Ayrıca Aydın ili hatta ülke geneli işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmelerinin de aynı nedene dayanması sebebiyle, bu husus genel bir problem halini almaktadır.

Tablo 30: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Meslek Grupları	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/ niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	33,6%	88,2%	50,3%	13,0%	6,6%	4,4%
Hizmet ve Satış Elemanları	33,4%	91,4%	51,5%	28,0%	34,8%	6,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	62,1%	63,6%	55,9%	30,4%	37,8%	3,6%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	74,2%	25,8%	50,5%	0,0%	0,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	63,8%	76,1%	40,9%	5,2%	6,0%	0,0%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	66,8%	83,9%	55,8%	8,6%	5,9%	0,2%
Teknisyenler ve Teknikerler	61,0%	76,3%	64,6%	18,9%	1,3%	0,0%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	62,6%	57,7%	70,6%	11,5%	10,1%	1,4%
Yöneticiler	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**53,1%**	**80,0%**	**66,3%**	**33,1%**	**21,9%**	**0,6%**

Kaynak: İPA 2016

Aydın ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması nedeni en çok tercih edilen nedenlerdendir. Öyle ki, dokuz meslek grubundan altı tanesi için en yüksek oranda söz konusu neden işaretlenmiştir.

Yöneticiler meslek grubu için eleman temininde güçlük çekme nedenlerinin sadece iki tane olduğu dikkat çeken diğer bir husustur. Yine yöneticiler meslek grubu önerilen ücretin az bulunması nedenini en yüksek oranda tercih etmesi diğer meslek gruplarında ayıran özellik olarak dikkat çekmektedir.

Tablo 31: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Meslek	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Kuruyemiş Paketleme İşçisi	82,9%	17,1%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Gaz Altı Kaynakçısı	85,2%	90,5%	83,9%	2,7%	0,0%	0,0%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	92,5%	62,1%	56,4%	3,7%	11,3%	0,0%
Güvenlik Görevlisi	0,0%	100,0%	6,8%	73,9%	90,6%	6,8%
Garson (Servis Elemanı)	62,5%	77,7%	57,7%	14,9%	20,1%	0,0%
Satış Danışmanı	45,1%	100,0%	89,1%	10,7%	5,3%	0,0%
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	78,1%	100,0%	100,0%	9,4%	78,1%	0,0%
Sıvacı	34,6%	100,0%	100,0%	7,7%	0,0%	0,0%
CNC Torna Tezgâhı Operatörü	62,1%	82,8%	44,8%	0,0%	0,0%	0,0%
Madenci (Genel)	100,0%	28,6%	0,0%	100,0%	71,4%	0,0%

Kaynak: İPA 2016

Aydın ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Güvenlik Görevlisi, Satış Danışmanı, Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi ve Sıvacı meslekleri olmak üzere toplam on meslekten dört tanesinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir.

Temininde güçlük çekilen nedenler arasında sadece Vardiyalı çalışma nedeni tercih eden tek meslek olması aynı zamanda temininde güçlük çekilmesinin nedenleri arasında Önerilen Ücretin Az Bulunması nedeni en yüksek orana sahip meslek Güvenlik Görevlisi olmasıyla diğer mesleklerin nedenlerinden farklılık gösterdiği dikkat çekmektedir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yıl öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Aydın ilinde 2016 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 17,7'si istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Aydın ilinde işverenlerin yüzde 18,2 'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2'si istihdamın artacağını öngörürken Aydın 'da da benzer durum olduğu görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke geneli ile de aynı olup Aydın İlinde 3,9 olarak öngörülmüştür.

Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Hayır
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	28,6%	7,1%	35,7%	28,6%
İmalat	19,2%	6,1%	41,4%	33,3%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	37,5%	0,0%	12,5%	50,0%
Su Temini	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
İnşaat	14,3%	2,9%	49,6%	33,2%
Toptan ve Perakende Ticaret	13,8%	3,8%	43,4%	39,0%
Ulaştırma ve Depolama	6,3%	6,3%	50,5%	36,8%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	23,1%	2,2%	39,4%	35,3%
Bilgi ve İletişim	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	11,1%	0,0%	11,1%	77,8%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	15,8%	10,5%	36,8%	36,8%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	22,1%	5,7%	36,2%	36,0%
Eğitim	31,0%	0,0%	28,5%	40,5%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	23,5%	2,9%	41,2%	32,4%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	15,8%	0,0%	47,4%	36,8%
Genel Toplam	**18,2%**	**3,9%**	**41,9%**	**36,0%**

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretim ve Dağıtım ile Eğitim sektörlerinde olduğu görülmektedir. Özellikle Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörü mevcut işyerlerinin yarısının istihdamın artacağı yönünde tahminde bulunması, bu sektörlerin önümüz yıl Aydın 'de işgücü piyasasında önemli ölçüde dalgalanmalar oluşturabileceğini göstermektedir.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Bilgi ve İletişim sektöründe bulunan tüm işyerleri gelecek dönem için herhangi bir istihdam artışı veya azalışı beklemediğidir.

Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	44	3,4%
İmalat	492	2,7%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	32	6,0%
Su Temini	0	0,0%
İnşaat	202	4,6%
Toptan ve Perakende Ticaret	17	0,3%
Ulaştırma ve Depolama	13	2,1%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	273	6,4%
Bilgi ve İletişim	0	0,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	3	9,1%
Gayrimenkul Faaliyetleri	20	9,8%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	2	0,2%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	332	8,6%
Eğitim	44	2,8%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	29	1,7%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	11	2,4%
Genel Toplam	**1.515**	**3,5%**

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2016 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 2,8 artacağı beklenmekte olup Aydın 'da ise bu oran, yüzde 3,5 olup ülke genelinden daha yüksek bir oranda beklendiği görülmektedir.

Su Temini ve İyileştirme Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörleri dışındaki tüm sektörlerde artış tahmin edilmektedir. Sayısal olarak artışın daha fazla İmalat sektöründeki artıştan kaynaklanacağı öngörülmektedir. Öyle ki Aydın'da beklenen bin 515 kişilik istihdam artışının yarısından fazlasının bu sektörde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Net istihdam değişim oranlarına göre ise çalışan sayılarındaki farklılık, bu sıralamayı değiştirmektedir. Öyle ki en yüksek net istihdam değişim oranı, Gayrimenkul Faaliyetleri sektörüne ait iken Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörü sıralamada en alt sırada yer almakla beraber en düşük net istihdam değişim oranına da sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	22	0,8%
Hizmet ve Satış Elemanları	590	10,9%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	150	2,0%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	11	3,7%
Profesyonel Meslek Mensupları	51	1,4%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	337	3,7%
Teknisyenler ve Teknikerler	108	3,7%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	245	2,2%
Yöneticiler	0	0,0%
Genel Toplam	**1.515**	**3,5%**

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimi incelendiğinde; Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinde net istihdam değişimi en yüksek meslek grubu, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar olarak tespit edilmiştir. Aydın ilinde ise ilk sırada Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu yer alırken sayısal olarak en çok artış, sırasıyla Hizmet ve Satış Elemanları, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek gruplarında beklenmektedir. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerindeki istihdam artışı beklenen meslek grupları ile Aydın ilindeki istihdam artışı beklenen meslek grupları benzerlik göstermektedir. Bu ilk üç meslek grubunun net istihdam artış beklentisinin toplamı, Aydın ilinde beklenen tüm artışın yüzde 77,4 'ünü oluşturmaktadır.

Hiç bir istihdam değişimi beklentisi olmayan meslek grubu ise Yöneticilerdir.

Net istihdam değişiminde en yüksek meslek grubu olan Hizmet ve Satış Elemanları, net istihdam değişim oranında da ilk sırada yer almaktadır. Bunu Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Teknisyenler ve Teknikerler meslek grupları yüzde 3,7 oranla takip etmektedir.

Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Güvenlik Görevlisi	Kuruyemiş İmal İşçisi
Kuruyemiş Paketleme İşçisi	Tuğla İmal İşçisi
Garson (Servis Elemanı)	İnşaat Demiri Bağlama Ustası
Aşçı	İnşaat İşçisi
Beden İşçisi (İnşaat)	Sıhhi Tesisatçı
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)
Elektrik Teknikeri	Taş Duvarcı-İnşaat
CNC Torna Tezgâhı Operatörü	Paketleme İşçisi
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Yer Altı Maden İşletmesi Hazırlık Elemanı
Meyve Sebze Ayıklama İşçisi	Perdah Elemanı-Mobilya

Kaynak: İPA 2016

Aydın ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Güvenlik Görevlisi, Kuruyemiş Paketleme İşçisi, Garson (Servis Elemanı), Aşçı, Beden İşçisi (İnşaat), Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi, Elektrik Teknikeri, CNC Torna Tezgâhı Operatörü, Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik) ve Meyve Sebze Ayıklama İşçisi meslekleri olup, Kuruyemiş İmal İşçisi, Tuğla İmal İşçisi, İnşaat Demiri Bağlama Ustası, İnşaat İşçisi, Sıhhi Tesisatçı, İnşaat Kalıpçısı (Ahşap), Taş Duvarcı-İnşaat, Paketleme İşçisi, Yer Altı Maden İşletmesi Hazırlık Elemanı, Perdah Elemanı-Mobilya mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Güvenlik Görevlisi, Kuruyemiş Paketleme İşçisi, Garson (Servis Elemanı) ve meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Buradan Aydın ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Bunun yanı sıra Aydın ilinde istihdam artışı beklenen Güvenlik Görevlisi, Garson (Servis Elemanı) meslekleri, Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinde de istihdam artışı beklenen ilk on meslek içerisinde yer almaktadır. Bu minvalde hem Aydın ili için hem de ülke geneli için bu mesleklerde daha fazla istihdam sağlanacağı öngörülmektedir.

Şekil 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

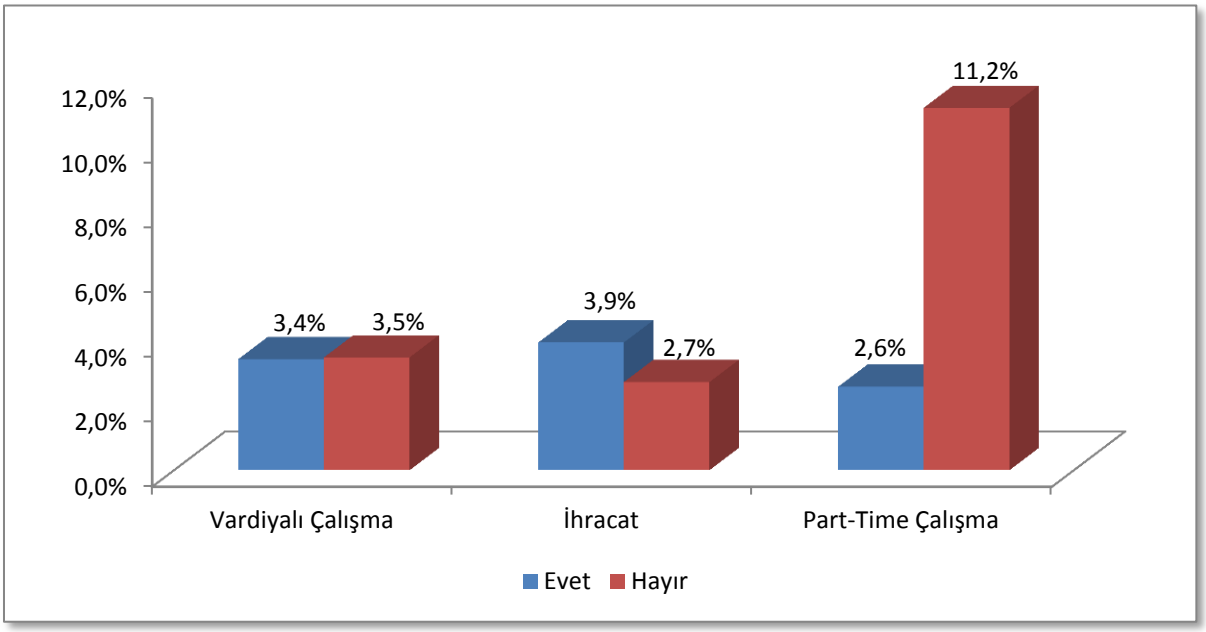

Kaynak: İPA 2016

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında vardiyalı çalışma, part-time çalışma veya ihracat yapma olmak üzere üç özelliğe sahip işverenlerin benzer eğilimler sergilediğini görmekteyiz. Aydın ili için yüzde 3,5 olan net istihdam değişim oranı, Vardiyalı Çalışma veya ihracat özelliğe sahip işyerlerinin üç türünde yaklaşık oranda hesaplanmaktadır. Part-Time Çalışma özelliğine sahip olmayan işyerlerinde net istihdam oranının yüzde 11,2 ile yüksek çıkması dikkat çekici bir durumdur.

Bu sonuç, Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerleri için de geçerli olup ülke geneli yüzde 2,8 net istihdam değişim oranından, bu üç özellikten birine sahip olan işyerlerinin net istihdam değişim oranları, daha düşük olarak hesaplanmıştır.

Şekil 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri

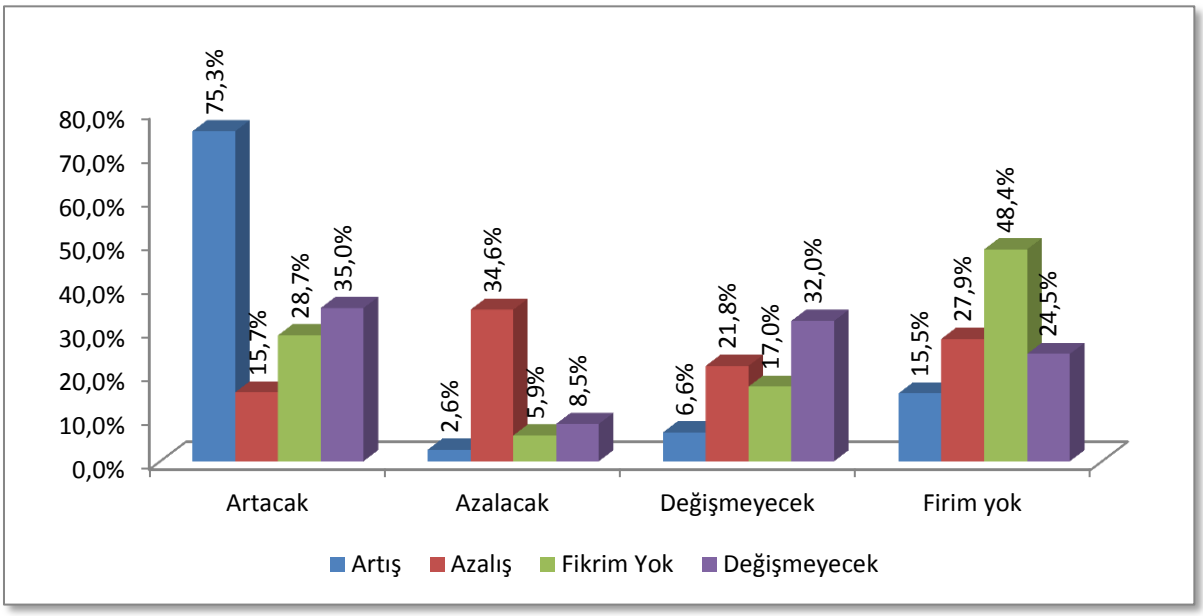

Kaynak: İPA 2016

Aydın ilinde işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentilerine göre beş yıl sonraki istihdam değişim beklentileri incelendiğinde işveren beklentilerinin birbirleriyle örtüştükleri görülmektedir. Bir yıl sonrası için istihdam artışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 18,2'sini oluşturmaktadır. Bir yıl sonra artış bekleyen işverenlerin ise yüzde 75,3 'nün beş yıl sonrası için artış beklediği görülmekte iken yüzde 15,7'si ise azalış beklediği görülmektedir. Buradan işverenlerin yüzde 15,7'sinin önümüzdeki dönemde istihdam artışı beklerken uzun vadede azalış beklemekte oldukları anlaşılmaktadır.

Bir yıl sonrası için istihdam azalışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 3,9'unu oluşturmaktadır. Önümüzdeki dönemde istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 34,6' u beş yıl sonrası için de azalış beklemektedir. Bunun yanı sıra kısa vadede istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 2,6'sı beş yıl sonrası için istihdam artışı beklemektedir.

Önümüzde ki dönemde istihdamın değişmeyeceğini ifade eden işverenler, toplam işverenlerin yüzde 36 'sını oluşturmaktadırlar. Bunlardan yüzde 32'si kısmı ise hem kısa vadede hem de beş yıl sonrasında yine istihdamın mevcut durumunu koruyacağını ifade etmişlerdir.

İşverenlerin yüzde 41,9'luk kısmı ise bir yıl sonrası için istihdam artışı/azalışı hakkında herhangi bir öngörülerinin olmadığını beyan etmişlerdir. Önümüzdeki dönem için öngörüsü olmayanların da yüzde 48,4'ü uzun vadede de herhangi bir tahminde bulunamamışlardır.

Bu minvalde araştırma sonuçlarına göre işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentileri ile beş yıl sonraki beklentileri birbirleriyle tutarlı olup önümüzdeki dönem için işveren hangi beklenti içindeyse beş yıl sonra da aynı eğilimde olduğu anlaşılmaktadır.

SONUÇ

Aydın ili İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus işgücü arzı ve talebi arasındaki eşleşmeme, diğer bir ifade ile dengesizliktir. Dengesizliği ortaya çıkartabilmek için ilin işgücü arz ve talep yapılarının birlikte ele alınarak analiz edilmesi gerekmektedir.

2013 yılı Türkiye istatistiklerine bakıldığında işgücüne katılma oranı yüzde 50,8 ve İstihdam oranı ise yüzde 45,9'dur. 2013 yılı için Aydın ilinde; işgücüne katılma oranı yüzde 55,2 ve İstihdam oranı ise yüzde 51,4 olarak Türkiye ortalamalarının üzerindedir. Bununla birlikte işsizlik oranında Aydın ili yüzde 6,9 ile Türkiye genelinin işsizlik oranı olan yüzde 9,7'nin altındadır. TÜİK 2014 yılı Şubat Döneminden itibaren yayınlanan yeni veri setine göre il düzeyinde veri yayınlanmamıştır. Bundan dolayı 2014,2015 ve 2016 yıllarına ait bu bilgilere yer verilmemiştir.

2010 yılında Aydın ilinde İŞKUR'a kayıtlı işsiz 18 bin 25 kişinin 11 bin 82'si erkeklerden, geri kalan 6 bin 943 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2015 yılında ise toplam 31 bin 244 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi(Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Aydın ilinde Kuruma kayıtlı 4 bin 744 işsiz bulunmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Büro Memuru(Genel) gibi meslekler takip etmiştir. Bu meslekleri de daha sonra Satış Danışmanı, Sekreter, Garson(Servis Elemanı), Şoför-Yük Taşıma, Ön Muhasebeci, Beden İşçisi(Temizlik), Kasiyer meslekleri izlemiştir.

2015 yılında aktif işgücü piyasası programı kapsamında toplam 2 bin 87 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 5 bin 385 kişi faydalanmıştır. Bu sayılarda 2010 yılına göre önemli ölçüde artış meydana gelmiştir. 2010 yılında 93 kurs düzenlenirken 2015 yılında bu sayının 2 bin 87'lere çıkması ve aynı zamanda 2010 yılındaki kursiyer sayısı bin 727 iken 2015 yılında 5 bin 385 kişi olması İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir. Mesleki eğitim kurslarından ise 2015 yılında 71 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan bin 430 kişi faydalanmıştır.

Diğer bir aktif işgücü hizmeti olan girişimcilik eğitim programı kapsamında 2010 yılında 8 program düzenlenmişken bu sayı 2015 yılında 26'e yükselmiş ve katılımcı sayıları da 199'dan 673'e yükselmiştir. Girişimcilik eğitim programları vasıtasıyla İŞKUR, kendi işini kurmak isteyenlerin de yanında olarak girişimcilik konusunda destek sağlamaktadır.

Toplum yararına programlar dâhilinde ise 2015 yılında 130 program düzenlenmiş olup bu programlardan 6 bin 165 kişi faydalanmıştır.

Aydın ilinde 2015 yılında toplam 11 bin 618 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 5 bin 755'i işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır.

Çalışma kapsamında Aydın ilinde 859 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 43 bin 858 çalışan tespit edilmiştir.

Aydın ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 23,4'si İmalat sektöründe yer almaktadır. İmalat sektöründen sonra en fazla işyeri İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. Bu sektörü daha sonra Toptan ve Perakende Ticaret sektörü takip etmektedir. Bu üç sektör işyerlerinin yüzde 64,6'sını oluşturmaktadır.

Aydın ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 43 bin 858 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 29 bin 829 çalışan erkeklerden, 14 bin 29 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Sektörlere göre dağılımda ise; Aydın ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. Erkeklerde yüzde 41 oranında, kadınlarda ise yüzde 25 oranında İmalat sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur.

Aydın ilinde çalışanların meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla çalışan Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu görülür. Toplam çalışanların yüzde 25,2'si, erkek çalışanların yüzde 15,7'si ve kadın çalışanların yüzde 9,5'i bu meslek grubunda bulunmaktadır.

Çalışma kapsamında işyerlerine İŞKUR hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadıkları sorulmuştur. İşyerlerinin yüzde 89,8'i faydalandıklarının belirtmiştir. Aydın Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü Aydın'daki 20 ve daha fazla kişi istihdam eden her on işyerinden dokuzuna hizmet sunma imkânı bulmuştur.

Araştırma kapsamında 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. Aydın ilinde 159 işyerinden 1.040 kişilik açık iş tespit edilmiştir.

Aydın ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 18,6'sında açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasına göre yüksek olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 16,2 olarak gerçekleşmiştir.

Aydın ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda da Kurum verilerinde olduğu gibi İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 1.040 kişilik açık işin yüzde 50,9'una tekabül eden 530 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ile Toptan ve Perakende Ticaret Faaliyetleridir.

Aydın ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 24,2'dir. İkinci sırada ise Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu bulunmaktadır.

Aydın ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Beden İşçisi (Genel), Meyve Sebze Ayıklama İşçisi, Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik), Şoför-Yük Taşıma, CNC Torna Tezgâhı Operatörü, Güvenlik Görevlisi, Makine Montajcısı, Madenci (Genel), Çağrı Merkezi Yöneticisi ve Cankurtarandır.

Aydın ilinde ise 20+ istihdamlı 859 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 294 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir.

Aydın ilinde sektörel olarak eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin durumu incelendiğinde; eleman temininde en fazla güçlük çeken işyerleri Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründedir. Bu sektörü sırası ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve dağıtımı, Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörleri izlemektedir.

Aydın ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 470 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 33,7'si bu meslek grubunda yer almaktadır. Daha sonra sırayı yüzde 25,8 Tesis Makine Operatörleri ve Montajcılar, yüzde 13,7 Hizmet ve Satış Elemanları meslek grupları takip etmektedir.

Aydın ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 123 kişi ile Kuruyemiş Paketleme İşçisi mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 75 kişi ile Gaz Altı Kaynakçısı, 54 kişi ile Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik) meslekleri takip etmektedirler.

Aydın ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir. Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 17,7'si istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Aydın ilinde işverenlerin yüzde 18,2 'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2'si istihdamın artacağını öngörürken Aydın 'da da benzer durum olduğu görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke geneli ile aynı olup yüzde 3,9 olarak öngörülmüştür.

Başta imalat sektörünün ihtiyaç duyduğu nitelikli ara kademe insan gücü, kadınların ilimizdeki nüfusları oranında işgücüne dâhil olmaması, işverenlerin talep ettiği kişisel özellikler için kültürel bilincin yaratılamaması, ilimizdeki mevsimsel işgücü talebine yönelik planlama öncelikli kurumsal firma yaklaşımının görülememesi gibi bir dizi çözüm bekleyen sorunun su üzerine çıktığı görülmektedir. Nitelikli eleman yetiştirilmesi sorunu için, ilimizdeki ekonomik kalkınmanın hızlandırılmasına katkı sağlanması amacıyla; dar meslek alanları yerine geniş tabanlı sektörel eğitimin verildiği, modüler yapıyla esneklik özelliğine sahip ve çalışma yaşamının ihtiyaçlarına cevap verebilen bir mesleki ve teknik eğitim sistemi hedeflenmelidir. Verilecek eğitimlerin gerçekten nitelikli olması, işyerlerinin ihtiyaç duyduğu becerileri kazandırması ve istihdam garantili olması gerekir. Bu amaçla verilecek eğitimlerin biçim ve içerik açısından belirlenmesi noktasında mesleki eğitim uzmanlarının yanı sıra ilgili alanlardan işveren temsilcilerinin görüşlerinin alınması çok önemlidir.

Ayrıca kadınların Aydın ilinde nüfus yoğunluğu nedeniyle işgücünde lokomotif olması beklenmektedir. İlimizde kadınların işgücüne daha yüksek oranda dâhil olmasını sağlayacak projelerin hazırlanmasına, il genelinde bu konuya ilişkin bilinçlendirme faaliyetlerine ve sivil toplum kuruluşlarının da bu konuda faaliyet göstermelerine ihtiyaç duyulmaktadır.

Tüm bunların yanı sıra hem kayıt dışılığın önlenmesinde hem de ekonomide sebep olduğu üretim kayıplarının, elemanları tekrar eğitme maliyetlerinin azaltılmasında da İŞKUR' a birçok görev düşmektedir. İşletmelerin eleman alımlarında İŞKUR' u daha fazla kullanmaları için oluşturulmuş olan teşvik sistemlerini işverenlere daha etkili yollarla anlatmak ve işe yerleştirilen elemanların takibini daha etkin yapmak İŞKUR'un hedefleri arasındadır. Bu araştırma ile ilimizdeki işverenlerin istek ve talepleri net olarak ortaya çıkmış, il müdürlüğümüz açısından işverenlerle iş arayanlar arasında köprü olmamız noktasında önemli kazanımlar sağlanacaktır.

KAYNAKÇA

Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri

MEB, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

TOBB İstatistikleri

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus İstatistikleri

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

DPT (2007) Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) İşgücü Piyasası, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara

TÜHİS İş Hukuku ve İktisat Dergisi Mayıs - Ağustos - Kasım 2013

EKLER

EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2016 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 3.536 TL (üçbinbeşyüzotuzaltı Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

Işyerinin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

CADDE/SOKAK :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı: ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kaşe: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayır ise 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(..... Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐

Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐ Mesleki Eğitim Kursu ☐

Kısa Çalışma Ödeneği ☐ Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I-MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık Işiniz Için Ne Kadar Süredir Eleman Arıyorsunuz? 1. 0-30 Gün 2. 31-89 Gün 3. 90+ Gün
				1	2	3	1	2	3	

*Önem derecesine göre EN FAZLA 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2017 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10)30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ ➡ **12.Soruya Geçiniz.**

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortamı ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

12) 5 yıl sonra işyerinizde çalışan sayısının ne yönde olmasını bekliyorsunuz?

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

13) 5 yıl sonra içinde bulunduğunuz sektörün durumunun nasıl olacağını bekliyorsunuz?

Daha iyi olacak ☐ Daha kötü olacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

14) 5 yıl içerisinde sektörünüzü değiştirmeyi düşünüyor musunuz?

Evet, düşünürüm ☐ Hayır, düşünmem ☐

15) İşbaşı Eğitim Programlarından yararlanma süresinin 6 aydan 12 aya çıkarılmasının istihdama etkisinin nasıl olacağını düşünüyorsunuz.

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐

16) Doğum sonrası Yarı Zamanlı Çalışmanın kadın istihdamını ne yönde etkileyeceğini belirtiniz.

Kadın istihdamını Arttıracak ☐ Kadın İstihdamını Azaltacak ☐ Değişmeyecek ☐

2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI

İller	Toplam Ziyaret Sayısı	Cevaplı İşyeri Sayısı	Cevapsız İşyeri Sayısı
ADANA	2.123	1.783	340
ADIYAMAN	349	303	46
AFYONKARAHİSAR	630	566	64
AĞRI	192	149	43
AKSARAY	326	304	22
AMASYA	257	229	28
ANKARA	6.765	4.502	2.263
ANTALYA	3.565	2.678	887
ARDAHAN*	88	67	21
ARTVİN	120	108	12
AYDIN	**960**	**820**	**140**
BALIKESİR	1.070	880	190
BARTIN	221	198	23
BATMAN	498	419	79
BAYBURT*	98	95	3
BİLECİK	222	193	29
BİNGÖL	244	165	79
BİTLİS	193	158	35
BOLU	274	249	25
BURDUR	225	206	19
BURSA	4.579	3.631	948
ÇANAKKALE	375	337	38
ÇANKIRI	115	108	7
ÇORUM	444	396	48
DENİZLİ	1.527	1.320	207
DİYARBAKIR	1.267	1.009	258
DÜZCE	442	385	57
EDİRNE	288	251	37
ELAZIĞ	544	472	72
ERZİNCAN	149	134	15
ERZURUM	473	394	79
ESKİŞEHİR	489	423	66
GAZİANTEP	1.799	1.530	269
GİRESUN	311	274	37
GÜMÜŞHANE*	123	110	13
HAKKARİ*	130	69	61
HATAY	1.109	948	161
IĞDIR	104	93	11
ISPARTA	307	276	31

İSTANBUL	7.670	5.465	2.205
İZMİR	5.760	4.480	1.280
KAHRAMANMARAŞ	845	689	156
KARABÜK	263	232	31
KARAMAN	211	191	20
KARS*	188	158	30
KASTAMONU	313	250	63
KAYSERİ	1.690	1.518	172
KIRIKKALE	204	178	26
KIRKLARELİ	311	261	50
KIRŞEHİR	154	135	19
KİLİS*	135	116	19
KOCAELİ	3.160	2.580	580
KONYA	2.174	1.944	230
KÜTAHYA	473	394	79
MALATYA	639	520	119
MANİSA	1.173	1.026	147
MARDİN	581	396	185
MERSİN	1.924	1.629	295
MUĞLA	1.046	848	198
MUŞ	193	156	37
NEVŞEHİR	340	271	69
NİĞDE	241	213	28
ORDU	537	460	77
OSMANİYE	411	349	62
RİZE	308	268	40
SAKARYA	949	786	163
SAMSUN	1.054	888	166
SİİRT	166	146	20
SİNOP	143	128	15
SİVAS	513	451	62
ŞANLIURFA	1.191	880	311
TEKİRDAĞ	1.455	1.203	252
TOKAT	372	320	52
TRABZON	1.058	906	152
TUNCELİ*	125	94	31
UŞAK	438	380	58
VAN	549	430	119
YALOVA	318	283	35
YOZGAT	224	185	39
ZONGULDAK	457	387	70
Genel Toplam	**72.951**	**58.426**	**14.525**

20+ istihdamlı işyerleri

*:10+ istihdamlı işyerleri

Ek 3- TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 12 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıt.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İş}g\text{ücü} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İş}sizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 8 Nisan-6 Mayıs tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2014 yılı kayıtlarıdır.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\ \text{İ}stihdam + \text{İş}siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını

açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

> ***1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar:*** Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.
>
> ***1.2. Diğer:*** Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Dahil\ Olmayan\ N\text{ü}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus - \text{İş}g\text{ücü}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\text{ü}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ \text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ \text{İ}stihdam}{Toplam\ \text{İ}stihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya\text{ş}\ Ba\text{ğ}ml\text{ı}l\text{ı}k\ Oran\text{ı}} = \frac{0-14\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus + 65\ Ya\text{ş}\ ve\ \text{üst}\text{ü}\ N\text{ü}fus}{15-64\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.